

Doconomy:

**Nytt fintech-
samarbete
med hållbar-
hetsfokus**

WWF:

**Hållbart
ätande**

SAARA KANKAANRINTA

Entreprenör med stor kärlek till Östersjön

INNEHÅLL NR 1

3 LEDARE

4 REPORTAGE: SAARA KANKAANRINTA

Entreprenör som kämpar för naturens och Östersjöns välmående

8 MARKNADSSYN

Kapitalförvaltningen ger en inblick i hur dagens marknad ser ut

10 TAMMERFORSKONTORET

Kontoret med stamkunder i flera generationer

14 BESKATTNINGSFÖRÄNDRINGAR

Hur påverkar ändringarna dig?

16 REPORTAGE: ANDERS WIKLÖF

Murarsonen som tog revansch

20 FÅ HJÄLP MED DRÖMRESAN

Vår Concierge Service hjälper dig med allt det praktiska

22 TIPS FÖR FONDSPARANDE

Så kommer du igång

23 PENNINGTVÄTTSLAGEN

Därför frågar banken om dina transaktioner

24 MATENS MILJÖPÅVERKAN

WWF bjuder på insikter och recept

26 DOCONOMY

Nytt fintech-samarbete med hållbarhetsfokus

28 ÅLANDSBANKEN FYLLER 100 ÅR

Firar med att blicka bakåt i 100 berättelser

32 ÖSTERSJÖPROJEKTET

Vi presenterar Östersjöprojektets vinnare 2018

34 HUR GICK DET SEDAN

Läs om hur det har gått för Östersjöprojektets vinnare 2017

36 ALLA VÅRA KORT BLIR ÖSTERSJÖKORT

37 BOSTADSFONDEN

38 5 FRÅGOR TILL PETER WIKLÖF

4 SAARA KANKAANRINTA

20 PLANERA DRÖMRESAN

10 TAMMERFORSKONTORET

26 DOCONOMY

16 ANDERS WIKLÖF

28 ÅLANDSBANKEN 100 ÅR

24 MATENS MILJÖPÅVERKAN

Ålandsbanking utges av Ålandsbanken, Bulevarden 3, 00120 Helsingfors. **Telefon** Helsingfors 0204 293 600, Tammerfors 0204 293 200, Vasa 0204 293 300, Åbo 0204 293 100, Pargas 0204 293 150 **Ansvarig utgivare** Anne-Maria Salenius **Chefredaktör** Crista Tammela **Layout** Andreas Johansson och Erik Larsson **Foto** Adobe Stock, Viktor Fremling och Jetto Staven **Tryck** NogaGruppen/Reusner på miljövänligt papper.

NU TAR VI STEGET IN I VÅRT ANDRA SEKEL

Ålandsbanken firar i år sitt 100-årsjubileum. Personligen har jag haft förmånen att vara med på Ålandsbankens resa i 20 års tid. Under resans gång har jag fått vara med och uppleva många av bankens framgångar.

Vad betyder då 100 år för oss? Vi är väldigt stolta över vår historia och våra 100 första år, men samtidigt nyfikna på framtiden. Hur kommer nästa sekel att se ut? Vilka krav ställs på oss? Hur kan vi bidra till en bättre morgondag?

Vårt sätt att bedriva bank bygger på en övertygelse om att våra kunder värderar relationer och personliga möten. Vi är dock övertygade om vikten av att kunna erbjuda digitala tjänster som ett komplement till personliga möten och uppmuntar dig att ansluta dig till vårt Internetkontor och vår Mobilbank. Via dessa tjänster får du koll på din ekonomi när och var du vill. Dessutom får du information från oss digitalt och bidrar därmed till mindre pappersutskick, vilket är bra för miljön.

Vi vill bidra till en bättre morgondag genom att göra affärer utan att göra någon illa. Vår affär bygger på att skapa möjligheter och det gör vi genom att alltid göra medvetna val. Ett krav vi ställer på oss själva är att vi ska kunna se både våra kunder och deras barn i ögonen – det är viktigt när man driver en bank som ska finnas kvar på lång sikt. Hållbara företag bygger framtiden.

Genom Östersjöprojektet kommunicerar vi hållbarhet för både stöd och förståelse. I detta nummer kan du läsa om hur det har gått för vinnarna av Östersjöprojektet 2017 samt bekanta

dig närmare med vinnarna för Östersjöprojektet 2018. Det är verkligen glädjande att se de konkreta resultaten som åstadkommit tack vare Östersjöprojektet och vi är mycket stolta och tacksamma över engagemanget. Ansökningstiden för Östersjöprojektet 2019 är öppen fram till slutet av september och Ålandsbankens jubileumsår till ära delar vi ut upp till 500 000 euro.

Uppdatera Östersjökortet för dig och din familj

Nu finns Östersjökortet tillgängligt för alla våra kunder. De nya korten är försedda med funktionen för kontaktlös betalning. Som kund kommer du att få ett nytt Östersjökort när ditt nuvarande kort går ut. Kortet är producerat i ett miljövänligt material och beräknar miljöpåverkan av dina inköp. Som kund hos Ålandsbanken har du en unik möjlighet att delta i det gemensamma miljöarbetet, något som är särskilt viktigt i dag. Om du direkt vill börja följa din miljöpåverkan, har du möjlighet att kostnadsfritt byta ut ditt nuvarande kort till ett nytt Östersjökort fram till slutet av juli. Mera information hittar du på sidan 36.

Jag vill rikta ett stort och ödmjukt tack till dig, bästa kund, som har varit med oss på denna framgångsrika resa!

Anne-Maria Salenius
Direktör Ålandsbanken
Finland

”Vi vill bidra till en bättre morgondag genom att göra affärer utan att göra någon illa.”

För kärleken till Östersjön

Östersjön mår inte bra. Det är ett av världens mest förorenade hav, och för att rädda det behövs storslagna gärningar – så fort som möjligt. För Saara Kankaanrinta är havet en hjärtesak och hon har vigtt sitt liv åt Östersjöns och naturens välmående.

Text: Lotta Lybeck, foto: Jetro Stavén

Saara Kankaanrinta är en miljöpåverkare, naturskyddare och entreprenör som har grundat en stiftelse för främjande av Östersjöns tillstånd samt två företag. Dessutom sitter hon i styrelsen för ett flertal bolag.

Hon har gjort mycket för Östersjön och naturskyddet, men drömmen är att nå ännu högre. Hur förälskade sig insjöfinländaren i havet och varför ville hon ägna sitt liv åt naturskydd? Och hur räddar man Östersjön?

Närheten till naturen gav intresse för miljöfrågor

– Jag är uppvuxen nära naturen och jag tror att mitt intresse för miljöfrågor har sitt ursprung i just detta nära förhållande till naturen.

Kankaanrinta var en målmedveten skolelev. Hon slutförde gymnasiet med 10 i medeltal och redan då hade hon en tanke om att vilja göra gott och sträva efter att förbättra världen. Efter gymnasiet satte hon kursen mot Stockholms universitet med målsättningen att lära sig prata svenska flytande.

– Jag skrev laudatur i svenska, men inte lär man ju sig att prata språket i Joensuu.

Efter året i Stockholm väntade universitetsstudier i Åbo. Som huvudämne läste Kankaanrinta politisk historia, men även miljöpolitik som biämne. Det avgörande steget till att förverkliga det egna starka etoset togs efter studierna, när Kankaanrinta

fick jobb på John Nurminens Stiftelse inom Östersjöskydd.

– Jag kan inte förklara, varför just havet är "grejen" för mig. Jag tycker mycket om sjöar också, men genast då jag kom till havet visste jag att det här är det. Havet är det vackraste som finns i världen och på något sätt så oerhört självfullt. Det tilltalar mig.

Östersjön som kärlekens sändebud

I John Nurminens Stiftelse arbetade Kankaanrinta som samhällsrelations- och kommunikationschef i ett projekt för rening av St. Petersburgs avloppsvatten. Då träffade hon även sin nuvarande man, Ilkka Herlin.

– Östersjön är en hjärtesak för mig, och därigenom hittade jag även mitt livs kärlek. Goda ting sker inte alltid av en slump.

Efter att avloppsvattenprojektet efter några år löpte på började Kankaanrinta, Herlin och Sanna Kotsalo-Mustonen, som arbetat i samma projekt, fundera hur verksamheten kunde skalas upp ytterligare.

– Vi ville hitta en lösning där man kunde lösa flera problem samtidigt i stället för att jobba i skilda projekt. Slutligen kom vi fram till att vi måste grunda en ny stiftelse för detta ändamål.

År 2008 grundade Kankaanrinta, Herlin och Kotsalo-Mustonen Baltic Sea Action Group, vars officiella namn är Stiftelsen för

ett levande Östersjön, och som stiftelsens syfte registrerades främjandet av människans och naturens välmående.

Tanken var att BSAG skulle sammanföra alla aktörer som påverkar skyddet av Östersjön – oavsett om de var forskare, politiska beslutsfattare, aktörer från privata och tredje sektorn eller från offentlig förvaltning. På så sätt skulle stiftelsen försöka snabba upp skyddsåtgärderna för Östersjön och naturen.

Och exakt detta har stiftelsen gjort och gör fortfarande.

–Vi behöver själva inte göra något som redan görs av någon annan. Vi kan nog snabba upp arbetet, och ifall ingen annan gör jobbet så kavlar vi upp ärmarna. Vi synliggör helheter, alltså vad man borde göra för att hejda minskningen av naturens mångfald samt klimatförändringen. Kort sagt lobbar vi för Östersjön.

Markens betydelse

Det pågår ständigt mycket i stiftelsen. Som största gärningar under dess tio år långa verksamhetstid kan man lyfta fram Baltic Sea Action Summit-toppmöten som ordnats av BSAG. I dessa möten har man påskyndat lösningar av Östersjöns problem med hjälp av både statsöverhuvuden och företag. Sedan 2010 har stiftelsen aktivt arbetat för återvinning av näringsämnen både på nationell och EU-nivå.

– Vi rekryterade nyss tre nya medarbetare. Det var vår insats till att köra full fart framåt. Det är väldigt bråttom och mycket borde åstadkommas snabbt, men samtidigt hållbart. Vid kriser måste även första hjälpen-åtgärderna samtidigt leda till en permanent förbättring.

Stiftelsen arbetar som bäst med ett projekt där man påverkar havens biologiska mångfald.

– Naturens mångfald kommer att vara nästa klimatkris. Östersjön, klimatförändringen och naturens mångfald är alla sammankopplade till varandra och ofta har de även en gemensam lösning.

Ett av BSAG:s mest uppmärksammade projekt är pilotprojektet Carbon Action som drogs igång tillsammans med Meteorologiska institutet och Sitra. Projektets kärna är markens betydelse i såväl klimatförändringens bekämpning som i arbetet med att förbättra Östersjöns tillstånd.

Odlarna utbildas via projektet i hur de kan förbättra sin egen mark och därmed främja odling som binder kol. Samtidigt får forskarna lära sig praktiska saker av odlarna, som de sedan använder i sina undersökningar och i den vetenskapliga verifieringen av kollagring.

– Om marken är i dåligt skick rinner näringsämnen ut i Östersjön. En välmående åker har en mångsidig grön växtlighet och dess jordmån en rik och mångsidig mikrobisk miljö som ökar markens mångfald. Detta i sin tur påverkar både skörden och kolbindningen. Projektet fick en enorm efterfrågan och odlare bokstavligen rusade till oss.

Man ser inte längre sina tår i vattnet

I fjol gjorde BSAG rekordvinst i sin julinsamlingskampanj. Kankaanrinta tror att intresset för såväl detta som för Carbon Action-projektet bottnar i människornas ångest om naturens tillstånd.

– I Carbon Action-projektet förenas påverkandet av både klimatförändringen och av Östersjöns tillstånd, vilket gör att det upplevs så betydelsefullt. Dessa problem är verkliga och allvarliga, och man måste agera nu. Naturen klarar sig nog, men människan klarar sig inte utan naturen.

Östersjön är ett av världens mest förorenade hav och den snabba försämringen av dess tillstånd ses även i antalet människor som engagerar sig i BSAG:s frivilligverksamhet.

Om Saara Kankaanrinta

41-årig entreprenör, klimatpåverkare och naturskyddare

Bor i Hangö vid Östersjöns strand

Till familjen hör maken Ilkka Herlin, 6-, 7- och 8-åriga barn samt 2 hundar

En av grundarna av samt styrelseordförande för Baltic Sea Action Group

Äger tillsammans med sin man Finlands äldsta herrgård, Qvidja försöksgård

Grundare av och styrelsemedlem i Soilfood, Finlands största företag inom återvinning av näringsämnen

Grundare av och styrelsemedlem i Qvidja Kraft, som producerar lösningar för lagring av förnyelsebar energi

Styrelsemedlem i Sulapac, som utvecklar förnybara förpackningsmaterial

Ordförande i styrgruppen för BSAG:s Carbon Action-kolpilotprogram och medlem i styrgruppen för Finlands cirkulära ekonomi 2017–19

Kankaanrinta berättar att samma story upprepas hos dem nästan oförändrat: personen har blivit pensionär och vill nu göra något betydelsefullt. Så berättar personen hur hen som barn simmade i Östersjön och kunde då se sina tår i vattnet. Eftersom vattnet numera är så grumligt så kan man inte längre se sina tår. Kankaanrinta och Herlin bor med sina tre barn i Hangö vid Östersjöns strand. Barnens standardfråga sommaren 2018 löd "får jag simma, är det för mycket blåalger".

Förlusten av naturens mångfald är skrämmande.

– Visst är det sorligt att det här är rutin för våra barn. De vet inte om något bättre. Jag undrar ju om mina barn i sin tur kommer att berätta för sina egna barn om hur det fanns sjungande fåglar i träden när de var små, men de finns inte längre. Förlusten av naturens mångfald är skrämmande.

– Lyckligtvis har världen förändrats också så tillvida att till och med den lilla korvkiosken numera behöver redogöra för sina åtgärder i förebyggandet av klimatförändringen. Miljöfrågor har gått från att handla om marginaler

till strategiska beslut i företag, och även på individnivå ökar medvetandet ständigt.

Mikrober nyckeln till lösning

År 2005 grundade Kankaanrinta och Herlin två nya företag för att fortsätta arbetet de påbörjat i BSAG på den privata sektorn; att främja naturens och människornas välmående. Soilfood och Qvidja Kraft föddes.

– När vi under flera års tid engagerat arbetat för Östersjön kunde vi se vad som behövdes för att åstadkomma ännu mer i det arbetet. I något skede förstod vi att näringsämnen inte cirkulerar om inte någon gör det till en affärsidé.

För detta ändamål grundades Soilfood, som förädlar outnyttjade näringsämnen från jordbruk och bioenergi- samt skogsindustri till återvunnen gödsel. Företaget har snabbt blivit Finlands största aktör för återvunnen gödsel och jordförbättringsprodukter.

– Soilfood är en aktör med en väldigt stark värdegrund. All verksamhet har en stark ekologisk grund, men det är även en lönsam affärsverksamhet.

Qvidja Kraft i sin tur skapar lösningar för lagring av förnybar energi. Naturens egen process som slipats under miljard år har

omformats till ett tryggt och effektivt sätt att lagra förnybar energi. Det grundar sig i hur kärrens mikrober fungerar: mikroberna gör koldioxidet och vätet i kärren till metan, som är ett bra och lätttransporterat lager för energi. Qvidja Krafts forskningsgrupp isolerade den i kärre verksamma blandmikrobpopulationen och lyckades bygga ett reaktorhem där de kan fungera som i kärret, med samma 83 % processeffektivitet.

– Vi har lyckats hitta en lösning till att lagra förnybar energi genom att använda naturens egen process. Vi är nu i modulfasen i denna utveckling och vi har signerat vår första pilotkund.

Qvidja Kraft har sin verksamhet i Pargas på Qvidja försöksgård som Kankaanrinta och Herlin äger. Gården är betydelsefull kulturhistoriskt sett och den sträcker sig kring Qvidja stenslott. Slottet är den äldsta herrgården i Finland, och i tiderna har bland annat Gustav Vasa besökt gården.

– Vi letade ursprungligen efter en helhet med både mark och skog, men här fick vi även en bit historia. Verksamheten och själva gården var på väg neråt och det var fint att vi samtidigt kunde rädda en sådan här pärla.

Det bedrivs mycket experimentell forskning på gården: flödesmätare i vattendragen, forskning av både markens mikrober och luftens nanopartiklar. En motsvarande helhet finns ingen annanstans.

Finland som föredöme

Kankaanrinta anser att hennes roll är främst att leda och titta på helheter, skilja väsentlig information från oväsentlig och hitta sätt att berätta om saker på ett begripligt sätt.

– Jag upplever det som en fördel att jag ser på saker liksom utifrån. Jag är inte expert inom något naturvetenskapsområde, så jag kan ställa dumma frågor och jag ser helheterna utan expertens filter.

Även om man pratar mycket om Östersjön och dess tillstånd så har man först den senaste tiden börjat lyfta jord- och skogsbrukets inverkan på Östersjöns tillstånd. Det har först nyligen framkommit att dikning av skog har en betydligt större inverkan än man tidigare trodde. De största förbättringsåtgärderna gör man på avrinningsplatserna. Det här är en sak som många ännu inte har förstått.

Vi har jättetuffa team som kommer på fina idéer.

Kankaanrinta upplever att Finlands roll som föredöme i Östersjöregionen är stor, även globalt.

– Det Finland gör har en jättestor betydelse. Vi har resurser att forska, fatta beslut och göra konkreta åtgärder samt att föregå med gott exempel. Därför upplever jag att vi är även skyldiga att göra det. Om inte vi här i vår trygga välfärdsstat kan vara på toppen av utvecklingen i att visa vägen för människans och naturens harmoniska liv, så vem ska då göra det?

Innovationer för Östersjön

Förutom sina egna företag är Kankaanrinta med i många innovationer. Hon var delaktig i succén bakom Gold & Greens växtproteinprodukt pulled havre och hon är styrelsemedlem i Sulapac, företaget som producerar bionedbrytbart förpackningsmaterial som ska ersätta plasten.

– Modet att våga försöka har ökat stort i Finland de senaste åren. Vi har jättetuffa team som kommer på fina idéer.

Kankaanrinta anser att Östersjöprojektet är ett fint exempel på hur företagets värden verkligen kan styra verksamheten. Även Sulapac är

ett projekt som fått finansiering av Östersjöprojektet: 2017 fick företaget finansiering för sin innovation till ett värde av 50 000 euro.

– Att förbättra Östersjöns tillstånd kräver både finansiering och publicitet, och Ålandsbanken har förenat båda delarna fint i Östersjöprojektet.

Kankaanrinta är även själv kund i Ålandsbanken och det var just bankens arbete för Östersjön som låg till grund för beslutet.

– Jag har ett Östersjökonto i Ålandsbanken samt använder Östersjökortet som räknar mitt koldioxidavtryck. Det här beslutet tog jag uttryckligen på grund av Östersjön. Jag tycker att det är viktigt att komma ihåg att banker har en enorm synlighet i media och därför har det exempel som bankerna visar en stor betydelse. Det går inte heller att leva i samhället utan en bankrelation.

Tillsammans framåt

För Kankaanrinta är naturskyddsarbetet och världsförbättringen missionen i livet. Missionen delar hon med sin man, och för dem är allt arbete gemensamt.

– Det är alldeles fantastiskt att göra det här tillsammans med sin partner. Vi tänker på samma sätt och i samma tempo. Det är fint att göra framsteg med en likasinnad vid sin sida. Jag får göra allt tillsammans med den bästa experten.

Kankaanrinta upplever att i och med familjens förmögenhet har hon privilegiet att göra exakt det hon vill.

– Många människor skulle vilja viga sina liv åt naturskyddsarbete, men de kan inte göra det. Vi har möjlighet att göra detta, och jag

anser att vi därmed även har en skyldighet att använda den möjligheten till att göra så mycket vi kan för att främja människans och naturens välmående. För oss är det här ett kall, det är inte direkt något åtta till fyra-jobb.

Det är fint att göra framsteg med en likasinnad vid sin sida. Jag får göra allt tillsammans med den bästa experten.

Trots världsångest är Kankaanrinta i grund och botten en obotlig optimist och hon har en tydlig bild av hur den "bättre morgondagen" som hon jobbar för ser ut.

– Den är mer biologisk. Havet har sin mångfald och fungerar i ekologisk balans, likaså ser skogarna ut som skogar, åkrarna är frodiga och gröna och det finns ett bestående vegetationstäck överallt, och människan har hittat sin plats i ekosystemet. Och människorna tar förstås hand om naturen och även om varandra.

Och hur når man detta?

– Om det är något jag har lärt mig, så är det att vi måste ge naturen utrymme att fungera. Vi kommer aldrig till fullo att förstå hur den fungerar, men vi vet att den sköter sig själv bäst. Dessutom måste vi sträva efter att nå flera fördelar samtidigt i lösningen av miljöproblem, eftersom kriserna snärjer in sig i varandra. Det är väldigt bråttom och vi kan inte stanna upp ens för ett ögonblick.

Och Kankaanrinta tänker inte stanna upp eller ens dra ner på tempot. ■

FÖRDEL AKTIEMARKN

Efter flera år av stark tillväxt har konjunkturbilden bleknat något under första halvan av 2019. Visst finns det nedåtrisker men det finns också tecken på en gradvis gynnsammare utveckling redan under andra halvåret. God konjunktur och låga räntor under överskådlig framtid talar till aktiemarknadens fördel. Som alltid finns det utmaningar och risker, men utan risktagande heller ingen avkastning.

Text: Niklas Wellfelt, foto: Adobe Stock

Stigande bolagsvinster är nyckeln till en bra börs

När vi resonerar om potentialen i aktiemarknaden tenderar den förväntade vinstutvecklingen att stå i centrum. Ännu mer så när vi som i nuläget ser en värdering som är något i överkant samtidigt som vi befinner oss sent i konjunkturcykeln. Det finns då anledning att vara extra vaksam på tecken att den globala efterfrågan dämpas. Att den globala ekonomin krymper är dock synnerligen ovanligt. Den globala ekonomin backade under något år i samband med finanskrisen för tio år sedan, men dessförinnan får vi blicka tillbaka till depressionen under 1930-talet för att finna en period då den globala ekonomin de facto krympte. Över tiden lyfter världsekonomin, det är mer frågan om i vilken takt det sker.

Nåväl, den häftiga återhämtningen av aktiekurser vi kunnat observera under inledningen av 2019 har lyft börsen tillbaka till, och i vissa fall över, höstens toppnivåer. Samtidigt har bolagsanalytikernas vinstprognoser justerats ned, varför värderingen stigit, till och med snabbare än aktiekurserna. Därför räknar vi med att det är bolagens vinsttillväxt som ska göra jobbet framöver, om börsen varaktigt ska etablera nya höjder.

Avmattning men fortsatt tillväxt

Så vad tror vi om konjunkturen och bolagens vinster framöver? En rimlig utgångspunkt är att utgå från internationella valutafondens

(IMF) gedigna prognosarbete. IMF härbärgerar en armada av kvalificerade ekonomer som fyra gånger per år presenterar färsk genomräkningar av världsekonomin. IMF:s prognoser kan dessutom antas vara relativt konservativa, mot bakgrund av att fonden besöker olika länder i syfte att utvärdera ekonomisk politik och inte minst rekommendera policyåtgärder. Alltför optimistiska prognoser skulle därvidlag minska incitamenten att ta intryck av IMF:s policyförslag. I fondens långivande till länder med stora ekonomiska problem kan finansieringen vara villkorad att stora delar av policy-rekommendationerna genomförs. Det kan tyckas vara kuriosa men minns det tidiga 1990-talet då det var skarpt läge i såväl finsk som svensk ekonomi, med bankkris och havererade statsfinanser. Det var inte långt borta att det hade behövts stöd och garantier från IMF för att vända den negativa spiral vi då hade hamnat i.

IMF konstaterar att under 2019 växlar ekonomin ned på bred front. Sju av tio länder kommer att visa lägre styrfart jämfört med föregående år. Den globala tillväxten, som kulminerade med en tillväxttakt om 4 % 2017, dämpades till 3,6 % under 2018 och innevarande år förväntas en tillväxt på 3,3 %. Detta är definitivt en fortsatt bruklig tillväxttakt men nedjusteringar har nu skett vid flera prognosomgångar i följd och riskbilden på kort sikt är fortsatt utmanande. Exempel på orosmoln är handelskriget mellan USA och omvärlden samt hanteringen av Brexit.

Aktiemarknaden är framåtblickande

IMF räknar dock med att tillväxten tar fart igen redan under andra halvåret i år. Förnyad acceleration förklaras främst av stimulatив ekonomisk politik, främst i form av låga räntor som möjliggörs av ett fortsatt lågt inflationstryck, trots att kapacitetsutnyttjandet på flera håll i världen är högt uppskruvat efter rekordmånga år av expansion. Låga räntor under överskådlig framtid i kombination med låg arbetslöshet och god lönetillväxt bidrar till hög tillförsikt bland hushållen. Dessa hushålls efterfrågan motsvarar 50 till 70 % av den totala efterfrågan i ekonomin. Aktiemarknaden är framåtblickande och det scenario som tecknas ovan understödjer en positiv börsbild.

Även svenska Riksbanken har tagit starkt intryck av att inflationsutfallen varit väsentligt lägre än prognostiserat och har därför senarelagt planerade räntehöjningar, vilket bidrar till att kronan fortsätter att vara kraftigt undervärderad. Den svaga kronan ger ytterligare raketbränsle till exportindustrin där orderböcker redan i utgångsläget är välfyllda. Trist är dock att kronförsvagning undergräver avkastningen på svensk aktiemarknad mätt i utländska investerare.

Utan risktagande ingen avkastning

Finansiella marknader är som alltid fulla av utmaningar och risker, men utan risktagande heller ingen avkastning. Med en anständig konjunkturbild ser vi börsen som attraktiv även om aktiemarknaden blivit väsentligt

ADEN, TROTS ALLT!

”Låga räntor under överskådlig framtid i kombination med låg arbetslöshet och god lönetillväxt bidrar till hög tillförsikt bland hushållen.”

dyrare efter kursuppgångarna under inledningen av 2019. Nyckeln till ett gynnsamt börs klimat också framöver är fortsatt vinsttillväxt bland börsbolagen. Det är något vi räknar med. Det extremt låga ränteläget adderar dessutom till aktiemarknadens attraktionskraft. Det är svårt att hitta avkastning på annat håll. Dessutom, om vi lyssnar till världens centralbanker kommer det låga ränteläget att vara länge än.

Sammanfattningsvis, vi sitter vid rorkulten med god tillförsikt och blickar mot horisonten. Övriga förändringar kommer att dyka upp. Vi vet att det sent i konjunkturuppgångar brukar vara en böljande resa på de finansiella haven och vi ser fram mot en fortsatt spännande seglats.

Tammerfors-kontoret med stamkunder i fyra generationer

Det första många förknippar med Tammerfors är nöjesparken Särkänniemi och ishockeyklubbarna Ilves och Tappara. Tammerfors är dock mycket mer än så. Staden är inte utan orsak Finlands populäraste studiestad och flyttmål. Ålandsbankens Tammerforskontor har betjänat regionens kunder redan i 24 år.

Text: Tarja Vilén, foto: Jetro Stavén

Tammerfors ligger tätt på andra plats efter Helsingfors som Finlands näst största tillväxtcentrum och är enligt invånarantalet Finlands tredje största stad. Näsijärvi, Tammerfors ström och de gamla fabriksbyggnaderna i rött tegel med sina parker är en bidragande orsak till stadens trivsel.

Om man frågar Kari-Pekka Tarko, Private Banker i Tammerfors, efter hemligheten bakom stadens dragkraft får man snabbt ett svar.

– Tammerfors är en precis lagom stor stad, inte en storstad, men ändå tillräckligt stor. Jag har bott här hela mitt liv och det som jag speciellt gillar är mångsidigheten samt det centrala läget, bekräftar Tarko.

Tammerfors är en precis lagom stor stad, inte en storstad, men ändå tillräckligt stor.

Det är ingen slump att Tammerfors år efter år behåller sin plats som Finlands mest eftertraktade bostadsort, studiestad och populäraste resmål. Tammerfors är en universitets- och kulturstad med tillväxtöverskott och historiskt sett Finlands första industristad.

Kontorsverksamhet i 24 år

Tammerforskontoret slog upp sina dörrar 1995. Till en början hade kontoret fem anställda och idag är antalet personal redan 13. De första åren, under pågående bankkras, bestod verksamheten främst i kundernas basbehov, såsom bostadslån. Finland har genomgått en stor omvälvning under kontorets verksamhetstid och den digitala vändpunkten syns även i bankkontoren.

– Inledningsvis skrev man bankdokument med skrivmaskin, numera sköter man en stor del av ärenden digitalt och de traditionella underskrifterna på papper behövs nödvändigtvis inte längre, berättar Tarko.

Även om förändringen varit enorm, har man på Ålandsbanken inte glömt kontakten med kunderna. Banken tror på den personliga servicen, och att dess betydelse inte alls har försvunnit i den digitala världen.

– Kunden väljer själv vilken kanal hen vill använda, och de digitala kanalerna borde understödja den personliga servicen, inte ersätta den, preciserar Tarko.

Ett av Tammerforskontorets styrkor är den kompetenta och professionella personalen. Per-

sonalomsättningen är låg, vilket möjliggör långa kundförhållanden med samma kundansvariga.

Sommaren 2017 flyttade kontoret till nya utrymmen med god framkomlighet, i samma hus som Stockmann.

– Tammerforskontorets läge är optimalt. Helsingfors är en dryg timmes resa bort och vi kan betjäna våra kunder från en stor region runt omkring staden.

Våra kunder har ekonomisk rörelsefrihet och vi är en fullservicebank inom förmögenhetsförvaltning.

Idag har en betydande del av kontorets tjänster fokus på sparande och placeringar. Alla Premium- och Private Banking-kunder har en egen kundansvarig som de når med direkt telefonnummer, e-mail eller via Internetkontoret eller Mobilbanken.

– Vi har stamkunder i hela fyra generationer. Vår kundkrets är en genomskärning av Tammerfors. Våra kunder har ekonomisk rörelsefrihet och vi är en fullservicebank inom förmögenhetsförvaltning.

Övre raden från vänster: Matias Jokinen, Jussi Korhonen, Kirsi Maarva, Lauri Knuutila, Niina Järventaus, Jan Jurmu, Karita Vehniä. Nedre raden från vänster: Hanna Salmi, Ella Penttinen, Kari-Pekka Tarko, Anne Majaniemi. Från bilden saknas Marita Leppänen och Varpu Taavetila.

Många tillväxtföretag

Tammerforskontorets verksamhetsområde är hela Birkalands ekonomiska region, där det uppkommit små starka tillväxtcentrum som Birkala, Nokia, Lempäälä och Kangasala.

– Det finns också många små tillväxtföretag och underleverantörer till maskinverksindustrin. Många stora börsbolag, som Metso, Nokia och AlmaMedia har stora verksamhetslokaler i staden, begrundar Tarko.

Tammerfors centrum ligger på näset mellan Näsijärvi och Pyhäjärvi. Tammerfors ström flyter genom staden, och vid dess strand grundades Finlands första pappersfabrik år 1783. Textilindustrins föregångare, Finlayson, grundades 1820 och på dess fabrik tändes 1882 Nordens första elektriska lampa. Idag är fabriksbyggnaderna i rött tegel upprustade och fungerar som kontor, utställnings- och affärslokaler.

Tammerfors bostadsmarknader växer

Några av Tammerfors gamla fabriksbyggnader har byggts om till bostäder, såsom Emil Aaltos gamla skofabrik i centrum och Pyynikin trikoo-textilfabrikens gamla kraftverk. Det finns

även fler nybyggen på Tammerfors bostadsmarknad. Förutom nya växande bostadsområden försöker man i centrum bygga på höjden.

Enligt Pellervo ekonomiska forskningsinstituts prognos kommer bostadspriserna att stiga snabbast i huvudstadsregionen och i Tammerfors, med en årlig ökning med över tre procent. Urbaniseringen sliter också bostadsmarknaderna itu. Bostadspriserna visar att man i Tammerfors vill bo centralt även om arbetsplatsen är belägen utanför centrum.

Private Banking i Tammerfors

På Ålandsbankens Tammerforskontor har man ytterligare förstärkt de heltäckande Private Banking-tjänsterna som erbjuds kunderna. Private Banking-tjänsten säkrar att kundens förmögenhet placeras lönsamt och skatteeffektivt.

Ålandsbankens placeringsverksamhet grundar sig på lång erfarenhet och förmågan att hitta nya lösningar. En heltäckande förmögenhetsförvaltning täcker till exempel placerings- och finansieringslösningar, skatte- och familjejuridisk rådgivning samt försäkringsalternativ. ■

Tammerforskontoret

Ålandsbanken Tammerfors

Adress: Hämeenkatu 4, 6. vån

33100 Tammerfors

+358 (0)204 293 200

tammerfors@alandsbanken.fi

Öppettider: må–fr 10.00–16.30

A man with short brown hair and a slight smile, wearing a dark navy blue suit, a light blue shirt, and a red tie. He is standing in front of a large window with a view of a stone wall and a staircase. The text "Förmögenhetsförvaltning bygger på förtroende" is overlaid in large white letters.

Förmögenhets- förvaltning bygger på förtroende

Ålandsbankens förmögenhetsförvaltare Kari-Pekka Tarko, 58, visste redan tidigt att han ville jobba i bankbranschen. Under lång tid följde ishockeydomarskapet och segling i landslaget bredvid karriären, men på fritiden hittar man honom numera i Alpernas slalombackar, på stugan eller golfbanan.

Text: Tarja Vilén, foto: Jetto Stavén

Kari-Pekka Tarko har jobbat på Ålandsbanken i 24 år, ända sedan Tammerforskontoret slog upp sina dörrar. Under den tiden har det skett enorma förändringar i bankvärlden. Personliga och långvariga kundrelationer som sträcker sig över generationer har ändå alltid varit Ålandsbankens styrka.

Från militären till banken

Direkt efter militären sökte jag mig till bankbranschen, eftersom det alltid intresserat mig. Jag studerade på Hanken med finansiering och investeringar som huvudämne. Samtidigt jobbade jag på Tammerfors regionalsparbank och arbete i finansieringsbranschen var en naturlig fortsättning efter mina studier.

Regionalsparbanken öppnade 1987 stadens första kontor med fokus på investeringsfrågor och jag fick en fast anställning som investeringsrådgivare. Efter det jobbade jag som dealer fram till att Ålandsbanken 1995 beslöt sig för att utvidga verksamheten till Tammerfors. Banken kontaktade mig och jag fick frågan om jag ville dra igång kontorsverksamheten tillsammans med dåvarande kontorschefen Leena Honkasalo-Lehtinen. Jag tog emot utmaningen.

Förtroende grunden till allt

Till en början var vi bara fem personer på

kontoret, så jobbet var väldigt mångsidigt och omväxlande. Senare gick jag över till uppgifter inom förmögenhetsförvaltning. Jag har alltid tyckt om självständigt arbete och uppgifter där jag kan agera tillsammans med andra människor och hjälpa kunderna direkt. Att skapa långsiktiga kundförhållanden är viktigt och jag har en bra kundkrets idag. Förmögenhetsförvaltning handlar i grunden om förtroende. Om förtroendet försvinner, försvinner även kunderna.

På Ålandsbanken har vi en välfungerande modell där alla Private Banking-kunder har, förutom en egen Private Banker, även ett investeringsteam som ansvarar för förmögenhetsförvaltningen. Mitt arbete kräver att jag hänger med i ekonomins ändringar. Det är intressant att hålla sig ajour med världsekonomin.

Ingenting serveras på ett silverfat

Min bakgrund inom idrotten och mina föräldrar har gett mig goda förutsättningar till livet. I idrotten har man varit tvungen att lära sig att både vinna och förlora på rätt sätt. Man måste jobba för att nå det man vill i livet.

Studierna på Hanken har gett mig goda verktyg till mitt yrke. Jag är pålitlig och flexibel till naturen, och jag håller det jag lovar. Jag fungerar också bra med andra människor.

Bakgrunden inom tävlingsport återspeglas i fritiden

Jag spelade hockey och på juniornivå nådde vi flera finska mästerskap. Jag blev dock ingen hockeyspelare eftersom seglingen tog över. Jag seglade i Finlands landslag och min sista tävling seglade jag 1999. Fram till våren 2002 fortsatte jag som ishockeydomare. Jag kom upp till hela 11 år som linjedomare i FM-ligan och karriären tog med mig även till de internationella arenorna.

Idrotten har fortfarande en stor plats i mitt liv. Jag åker årligen på slalomresor och jag spelar golf. Jag kopplar av genom att resa. Somrarna tillbringar vi på stugan vid Näsijärvi. Även om döttrarna redan är vuxna så har vi tät kontakt och tillbringar tid tillsammans som familj.

Vad skulle du vilja säga till Ålandsbankens kunder?

Jag vill tacka Ålandsbankens kunder för ett gott samarbete. Ålandsbanken har varit en bank med stark kundservice i hundra år, så det lär vi fortsätta med även de följande hundra åren.

Personlig kundservice i dagens digitala värld är ytterst viktigt. På Ålandsbanken sköter vi om våra kunders förmögenhet på en risknivå som är anpassad för den enskilda kunden. ■

Tammerforskontoret förstärktes på hösten med en ny medarbetare: *Matias Jokinen, Senior Private Banker*

Jag har alltid varit intresserad av och velat förstå världen runt omkring mig. I början av 2000-talet valde jag ekonomi, vilket ledde till en karriär inom bank. Mina intresseområden är vidsträckta och jag kunde lika gärna tänka mig en karriär som historiker, maskinentreprenör, försäljare eller snickare. På min fritid trivs jag både bakom ratten på en traktor och i en snickarbod. Under min karriär inom

investeringsbranschen har jag jobbat både i en stor nordisk bank samt i en innovativ bankfirma. Jag har skaffat mig ett gediget kunnande samt ett brett kontaktnät inom placeringar och förmögenhetsförvaltning. Det som fascinerar mig mest med Ålandsbanken är den mänskliga närheten. Varje kund har specifika behov och således måste även servicen vara individuell och personlig. ■

Placeringsförsäkringarnas Nu är det dags

Kapitaliseringsavtalens, sparlivförsäkringarnas samt de individuella placeringsförsäkringarnas beskattning kommer att ändra under år 2020. Vad innebär allt detta och har placeraren anledning att vidta åtgärder ifall hen har placeringsförsäkringar?

Text: Nina Laakkonen/Tarja Vilén, foto: Adobe Stock

Ännu detta år kan man skattefritt lyfta premien från försäkringarna, innan den nya lagen som ska förenhetliga beskattningen av de olika investeringsformerna träder i kraft. Försäkringarnas beskattning kommer att stramas åt såtillvida, att vid uttag av medel kommer man i framtiden att betrakta avkastningens relativa andel av medlen på kontot som skattepliktig inkomst, sammanfattade Skattebetalarnas Centralförbund innehållet av lagändringen i december i fjol.

Ålandsbanken erbjuder sina kunder kapitaliseringsavtal samt sparlivförsäkringar.

– Eftersom placeringsförsäkringarnas nya skatteregler träder i kraft högst sannolikt först nästa år, har kunderna ännu detta år möjlighet att realisera placeringsförsäkringarnas försäkringspremier enligt de gamla reglerna, förklarar Jarno Vahla, chef för finansiell planering på Ålandsbanken.

Den nya lagen medför att placeringsförsäkringarnas beskattning blir mer rättvis i förhållande till övriga indirekta placeringsformer. Dessutom kommer det att bli möjligt att dra av eventuella förluster i beskattningen.

– Om kunden har en betydande avkastning på sin placeringsförsäkring i förhållande till investerat kapital, försäkringen är placerad med hävstång eller om kunden inom en nära framtid planerar att göra uttag ur försäkringen, så lönar det sig att vidta tänkta

åtgärder detta år, säger Vahla.

På motsvarande sätt, om försäkringskalet går med förlust, om kunden inte har för avsikt att göra uttag inom en nära framtid eller om det är frågan om en relativt ny försäkring med måttlig avkastning, så lönar det sig inte att göra några förändringar. Ur beskattningssynvinkel berör alltså ändringarna de placeringsförsäkringar som går med betydande vinst.

Vahla påminner om att befintlig lagstiftning gällande placeringsförsäkringar är över 20 år gammal, så en lagändring var väntad. När det gäller placeringsförsäkringar har man tidigare betalat skatt endast på den avkastning man lyft, inte på försäkringspremien.

– Om du alltså har en placeringsförsäkring så kan du kontakta din kundansvariga på Ålandsbanken så går vi igenom din situation tillsammans, råder Vahla.

Det är alltid möjligt att gå igenom sin situation med kundansvariga och fundera om man vill byta produkt, och vilka alternativ som finns i rätt risknivå. Det handlar alltså om en avsevärd förändring, men fördelen med försäkringskal är fortfarande att man kan byta flera placeringsobjekt utan att betala skatt emellan. ■

Exempel

När du tar ut kapital ur en försäkring betalar du skatt i samma förhållande som andelen eget kapital och vinsten är, det vill säga:

1. Du har investerat 80 000 euro eget kapital i en placeringsförsäkring och värdet har stigit till 120 000 euro. Andelen eget kapital är alltså två tredjedelar, och vinsten en tredjedel.

2. Du väljer att ta ut 15 000 euro ur försäkringen.

3. För en tredjedel behöver du betala skatt, av 5 000 euro är detta alltså 1 500 euro. Skatten är 30 procent enligt den allmänna skattesatsen för kapitalinkomst.

4. Summan du får i handen är således 13 500 euro.

beskattning ändrar att agera

Beskattningen av dividend erhållen från utlandet

Tröskeln att köpa utländska värdepapper är låg, men beskattningen av överlåtelsevinster och dividendinkomster kan orsaka huvudbry.

Överlåtelsevinster från utländska värdepapper beskattas vanligtvis i Finland. Dividender från utländska bolag är skattepliktiga på samma sätt som inhemska dividender, om bolaget har sin hemvist i EU eller om ett avtal för undanröjande av dubbelbeskattning har ingåtts mellan bolagets hemviststat och Finland. Beskattningen av dividend som erhålls från ett noterat bolag är 85 % skattepliktig kapitalinkomst och 15 % skattefri inkomst.

Dividend från ett onoterat bolag delas in i kapitalinkomst och förvärvsinkomst. Kapitalinkomstandelen räknas enligt det

matematiska värdet på aktien. Ifall det matematiska värdet inte finns att utgå ifrån räknas den årliga avkastningen på aktiernas gängse värde.

Enligt skatteavtalet kan källstaten för dividenden beskatta dividenden till en viss procent (allmän skattesats är 15 %). Utländska skatten som uppburits enligt skatteavtalet gottgörs i beskattningen i Finland till det belopp som motsvarar maximiprocenten i enlighet med avtalet.

I praktiken är det dock möjligt att inkomstens källstat har uppburit en större skatt än vad som överenskommits i skatteavtalet (t.ex. Danmark och Frankrike). I dessa situationer gottgörs inte överskottet i beskattningen i Finland utan skatten ska sökas tillbaka från källstaten. Det lönar sig

att reda ut vad som krävs för återbäringen med hjälp av information från skatteverkets webbplats i källstaten. Vanligtvis krävs ett intyg från det egna försvarsinstitutet över innehållen skatt på dividend samt ett hemvistintyg från skatteverket. Utmaningen är att det vid ansökan även kan krävas annan information från investeraren och att vissa stater har ett mycket byråkratiskt förfarande. Som exempel på detta kan man nämna Frankrike, varifrån det kan vara extra utmanande att ansöka tillbaka källskatt. Enligt skatteavtalet mellan Finland och Frankrike ska ingen källskatt uppbäras, men trots det beskattar Frankrike 30 % av dividenden.

Murarsonen som tog revansch

Anders Wiklöf har haft stora framgångar som företagsbyggare – Wiklöf Holding är idag Nordens största koncern med enmansägande. Det som började med tomflaskor och lyxbilar mynnade ut i ett åländskt imperium med taxfreeförsäljningen på Östersjön som motor.

Text: Anders Ström, foto: Viktor Fremling

På Åland känner alla Anders Wiklöf. Han är en folklig och populär företagare med glimten i ögat. När ålänningarna och besökarna handlar mat, bor på hotell, äter på restaurang, ser fotboll i Mariehamn, flyger med ambulanshelikopter, går till banken eller handlar i taxfreeshopen på Östersjöns passagerarfärjor är det ofta i något av Wiklöf Holdings företag. Imperiet omsätter över 400 miljoner euro och ger en årlig vinst på omkring 12 miljoner euro. Privat är Anders Wiklöf storägare i Ålands två tidningar; en socialdemokratisk och i den konservativa tillsammans med sin gode vän sjöfartsrådet Ben Lundqvist.

Anders, eller kungen av Åland, som han kallas, har ett starkt nätverk av både politiker, företagare, idrottare och artister på fastlandet i Finland och i Sverige. Till Mariehamn och fritidsboendet Andersudde, som har skapats av Anders tillsammans med sin gode vän och arkitekt Folke Wickström, kommer Martti Ahtisaari och Paavo Lipponen regelbundet. Och några av vännerna är tennislegendaren Björn Borg och näringslivsprofilen Anders Wall.

– Åland är en utmärkt jordmån för företagare. Här har vi haft rederier och handel under århundraden och det har alltid funnits många småföretagare på ön, säger han.

Långsiktig företagsbyggare

Anders är i grund och botten en passionerad och entusiastisk småföretagare som succes-

sivt har vuxit till storföretagare. Han har gjort affärer och byggt företag under hela sitt vuxna liv. Det åländska imperiet består idag av mer än tjugo företag. Framgången som företagare har också inspirerat Anders att hjälpa enskilda personer och bidra till olika filantropiska projekt. Inte minst Östersjöfonden, som firar trettio år i år.

Anders är långsiktig och målmedveten som företagare. Det är i detaljerna det visar sig om det blir bra affärer vid årets slut eller inte:

– Jag är perfektionist, men jag mår inte dåligt av det. Jag njuter av att vara noggrann och ha ordning och reda privat och inom mina företag. Jag tar en sak i taget. Om man börjar på rätt sätt blir det både billigare och bättre i längden. Dessutom slipper man göra om saker.

För Anders är inte pengar särskilt intres-

sant i sig, utan vitsen med pengar är vad man kan göra med dem. I Anders fall handlar det både om att bygga bra affärer och bidra till en bättre värld. Sedan länge är han en utpräglad tävlingsmänniska. Han älskar att vinna. Men i vardagens värv handlar det snarare om många givande möten med människor:

– Det är så lätt att träffa människor som jag jobbar och samarbetar med här. Det är en av fördelarna med Åland. Det är nära till allt och alla. Vi brukar äta lunch tillsammans på Hotell Arkipelag. Många av dem jag jobbar med har jag känt i över trettio år. Det är väldigt kul att driva företag. För mig har det blivit ett sätt att leva.

Kärleksfull uppväxt med ordningskrav

Anders växte upp under enkla förhållanden. Pappan var murare och kom från Österbotten. Mamman blev så gott som blind redan

*”Det är väldigt kul att driva företag.
För mig har det blivit ett sätt att leva.”*

i unga år. Det var ett tufft liv för familjen, också för Anders och hans storebror Lars. De höll rätt på saker och ting där hemma för att underlätta för mamman:

– Det var ju jobbigt för mamma om hon snubblade på saker som låg i vägen på golvet eller om hon gjorde sig illa på öppna skåpdörrar. Av det lärde vi oss att allt blir bättre om man håller ordning och reda omkring sig.

Anders såg hur hans föräldrar slet och kämpade. Det gjorde att han redan som tonåring bestämde sig för att inte ligga föräldrarna till last. Han skulle klara sig själv. När mamma och pappa låg och sov smet han ut genom fönstret och rodde till dansbanan för att plocka tomflaskor som han sedan sålde till butikerna. De butikerna äger han idag. Som pojke var Anders liten och smal, därför kunde han krypa ner under dansbanans golv och plocka upp mynt från marken som ramlat ur de dansande ungdomarnas fickor.

Föräldrarna hade insett att den yngste sonen begåvats med ett affärssinne, men de tyckte ändå att han skulle skaffa sig

ett yrke. Det gjorde att Anders började på hushållsskola och blev bagarlärling, men han hade fått smak på att tjäna egna pengar, så det lockade mer.

Jag ska nog fan visa dem. En dag ska jag vara med och äga Ålandsbanken.

Med revanschen som motor

Anders anade att de bättre levnadsförhållandena i Norden skulle kunna öka efterfrågan på mer påkostade bilar. Han ville börja sälja lyxbilar på Åland. För att komma igång behövde han låna 10 000 mark. Anders besökte Ålandsbanken i Mariehamn och bad om ett lån, men han nekades eftersom det saknades säkerhet:

– De tyckte nog att jag var en 'glop' (slyngel). Jag hade jeans, t-shirt och långt hår. På banken jobbade etablerade herrar i 50-årsåldern som hade fin kostym. Och här kom en enkel murarson och ville låna pengar utan säkerhet. Idag kan jag förstå att de tackade nej till mig, men då blev jag ledsen och förbannad. Jag stod där på trappan utanför och tänkte att jag ska nog fan visa dem. En dag ska jag vara med och äga Ålandsbanken.

Anders hade bestämt sig. Nu var det dags

att köra full fart framåt. Han var i 20-årsåldern, stursk och älskade att köra bil. När han var elva år hade han köpt och sålt nio gamla skrotbilar (till pappas förargelse), så han hade ju viss erfarenhet av bilhandel. Men nu skulle han starta en exklusiv agentur på Åland för lyxbilar. Ett stort problem var att en Mercedes Benz-agentur krävde att han hade råd att ha ett reservdelslager. Det hade han inte utan banklånet. Men Anders kämpade på mot alla odds. För att få in pengarna snabbare cyklade han hem till kunderna och lade fakturorna i deras brevlådor. Det sparade också på kostnaderna för porto. Medan kompisarna festade jobbade Anders stenhårt.

Försäljningen av dyra bilar på Åland gick bra och han klarade sig utan banklånet. Snart köpte till och med bankdirektören en Mercedes Benz av Anders. Med tiden blev de vänner. Anders sparade så mycket han kunde och köpte aktier i Ålandsbanken i omgångar. Han satsade också på att bygga företag i andra branscher, bland annat med fokus på mat och taxfreeförsäljning på Östersjön. På 1980-talet hade Anders köpt så många aktier i Ålandsbanken att han kunde ta plats i förvaltningsrådet. Han hade fått sin revansch:

– Jag älskar att tävla och det är ju roligare

att vinna än att förlora. Det var en revansch som hette duga. Det kändes verkligen bra.

Idag har Anders inflytande över Ålandsbankens verksamhet som största ägare. Utan hans mod och uthållighet i styrelsen, och som delägare, hade banken kanske förblivit en lokal aktör. Men Ålandsbanken är en pigg utmanare till storbankerna i Sverige och på fastlandet i Finland.

I år har Ålandsbanken stort jubileum och när vi frågar Anders vad det betyder för honom säger han:

– Att företaget nu firar 100 år visar på att Ålandsbanken är ett stabilt företag med en stolt historia av både affärsförmåga, flit och framsynhet. Naturligtvis är det också ett kvitto på alla de goda relationer vi både haft och har med våra kunder.

Kärlek till familj, djur och kultur

Marken rämnade under fötterna på Anders när hans äldre bror Lars avled i sviterna efter en hjärtattack för tio år sedan. Bröderna stod mycket nära varandra och Anders och Lars var ett välkänt radarpar på Åland. Lars stod för politiken. Han var socialdemokrat och Ålands finansminister under perioden 2005–2007. Anders stod för företagandet. Tillsammans var de oslagbara. De brann båda för Åland och har gjort storverk i det

lilla. Numera är det brorsonen Peter Wiklöf, vd för Ålandsbanken, som står Anders närmast.

Till familjen hör hustrun Rita och hunden Bjösse. Det är en liten vit ullig Coton de Tuléar. Han är av samma hundras och har samma namn som Anders förra hund. Den förra Bjösse tillbringade han varje dag med under sexton år:

– Jag saknar gamla Bjösse. Han var ju som vårt barn, säger han.

Paradiset Andersudde vid Ålands hav

Anders och Ritass fritidsbostad, Andersudde, ligger en mil från Mariehamn på en udde med strålande utsikt över Ålands hav. Det är ett magiskt läge.

Det märks att Anders är en djurvän av hela sitt hjärta. Vid infarten har han låtit anlägga en liten sjö med vågmaskin, så att inte isen lägger sig. Gässen behöver öppet vatten för att trivas året runt. Utspritt på tomten står små välbyggda hus, som är isolerade och har golvvärme. Husen är till för katterna, men de lockar nog andra gästande smådjur också. I båthuset håller svalorna till. Anders låter dem vara ifred, så båten får ligga i vattnet bredvid.

"Kungen av Åland" kommer hit varje dag, även när sommarsäsongen är över. Här känner han frihet och inspiration. Huset har byggts ut i omgångar för att Anders ska få plats med den växande konstsamlingen. Anders har en av de främsta privatägda konstsamlingarna som finns i Norden. Han samlar på finländsk och svensk konst från förra sekelskiftet. På Andersudde hänger målningar av kända konstnärer som Anders Zorn, Carl Larsson, Helene Schjerfbeck och Albert Edelfelt. Här hänger också en kopia av Peter Dahls mäktiga målning "Stolta stad" medan originalmålningen är utlånad till en utställning på Sven-Harrys konstmuseum i Stockholm. Det blev livat i Sverige 2005 när målningen såldes till rekordpris på Bukowskis för 5,7 miljoner kronor till "en okänd köpare". Med tiden visade det sig att det var Anders som utökat sin samling med smycket i den svenske konstnärens svit med Bellmanmotiv.

Det goda livet

Anders är en finsmakare. Han dricker inte champagne, men gärna rött vin. Han äter också gott i goda vänners lag. På våren reser han till Rivieran med privat jetflyg:

– Jag åker till Nice för ljusets skull. Jag bor alltid i samma rum på klassiska Negresco och jag brukade dricka kaffe med den gamla damen, ägaren av hotellet. När jag kommer till Nice hissar de den åländska flaggan som fladdrar mellan trikolorn och EU-flaggan. Då känner jag mig stolt över Åland, säger han.

"Roligare att ge julklappar än att få"

Anders bjuder på sig själv och delar gärna med sig av sina upplevelser. På den privata tennisarenan med tvåtusen platser har både tennisstjärnor och musiker uppträtt för specialinbjuden publik.

Det stora intresset för kultur, och ödmjukheten inför det faktum att det gått så bra för honom, har väckt Anders vilja att dela med sig. Han menar att ett litet samhälle som Åland behöver konst, idrott, teater, konserter, opera och fotboll. Det är ett kitt som förenar ålänningarna, menar han:

– Människor behöver kultur. De handlar i mina butiker, bor på mina hotell och äter på min restaurang. Då ska väl jag kunna bjuda igen. Det är roligare att ge julklappar än att få. När man har möjlighet tycker jag att man ska dela med sig, säger han.

När Anders avslutningsvis visar den specialbyggda tennisarenan spelar han Sissel Kyrkjebøs sång "Innerst i sjelen" på hög volym. Den norska sångerskan uppträdde på förra sommarens gratiskonsert i Mariehamn, där 10 000 ålänningar och gäster njöt av upplevelsen på hans födelsedag. ■

Om Anders Wiklöf

Familj: Hustrun Rita och hunden Bjösse.

Bor: Villa i Mariehamn och fritidshuset Andersudde.

Gör: Grundare och ägare av Wiklöf Holding, största ägare av och styrelseledamot i Ålandsbankens styrelse, konstsamlare, kommerseråd samt hedersdoktor vid Åbo Akademi. Grundare av Östersjöfonden vars ändamål är att främja och stöda forskning samt annan verksamhet som rör skyddet av Östersjöns miljö.

Intressen: Konst, musik, natur & miljö, inredning, bilar.

Tips till en entreprenör: "Var dig själv som du var när du var 15 år och körde moppe."

Få professionell hjälp att planera din drömresa

Vill du slippa lägga ner dyrbar tid på att själv planera och boka din drömsemester? Då kan du som Premium- och Private Banking-kund vända dig till Concierge Service för att få restips och hjälp med alla praktiska arrangemang.

Text: Anders Ström, foto Adobe Stock

Rådgivarna på Concierge Service kan konstatera att sätta ihop en attraktiv reseplanering som passar dina och din familjs behov och önskemål. Varje resa skräddarsys för dig och planeras med omsorg utifrån gällande budget.

De sjutton rådgivarna är fristående experter på resor och upplevelser. Inget är omöjligt att ordna. Bara fantasin sätter gränser. Flera i teamet har bott utomlands. De har gedigen kunskap om Stockholm, Helsingfors och övriga Norden. Genom egna erfarenheter och kontakter har de också god kännedom om storstäderna i Europa och de mest populära resmålen i övriga världen, från New York till Dubai.

Minnesvärda upplevelser

Genom Concierge Service får du tillgång till det bästa du kan tänka dig när det gäller upplevelser, underhållning, övernattningsmat och dryck. Här kan du få hjälp med allt från att skicka blommor till någon du håller av på Alla hjärtans dag till en tvåveckors rundresa i USA.

Rådgivarna talar alla skandinaviska språk och engelska. De är alltid uppdaterade om vad som är på gång på ditt resmål.

Rådgivarna säkrar också biljetter till de mest efterfrågade evenemangen inom sport, konserter och teater i Norden. De gör helt enkelt det som behövs för att ge dig och de dina en minnesvärd upplevelse i stort och smått.

Nöjda kunder

Att rådgivarna på Concierge Service gör sitt allra bästa för att semesterplanerna ska gå i lås och överträffa förväntningarna har bekräftats av ett antal av Ålandsbankens kunder.

Inför en semesterresa till Kroatien hjälpte rådgivarna en kund med planeringen och tog fram information om färjetrafik, kollektiva transporter, uthyrning av kajaker och bra restauranger. Det lilla extra gjorde resan till något utöver det vanliga.

Vid ett tillfälle använde en rådgivare sina kontakter för att ordna så att kunderna sattes upp på de exklusiva gästlistorna på populära nattklubbar i Nice och Monaco. Concierge Service har till och med hjälpt en kund att byta en jacka som inhandlats i Rom och som visade sig vara för liten vid hemkomsten till Finland. Det krävdes många samtal och ihärdighet, men snart skickades en ny jacka i rätt storlek till Finland och den felaktiga jackan sändes tillbaka till klädfabriken i Italien.

Det är bara några exempel på att rådgivarna på Concierge Service gör allt för att överträffa dina förväntningar. På det sättet kan din resa och semester bli något utöver det vanliga.

Säkerhet på resan ger frihet

Vi gör vårt yttersta för att göra ditt liv enklare och tryggare, såväl hemma som på resa. Genom våra kort kan du slappna av på semestern och vara trygg om något oväntat händer på resan.

Du är försäkrad

I försäkringarna som ingår i dina Premium- och Private Banking-kort finns bland annat en omfattande reseförsäkring. Reseförsäkringen som beviljas av AIG Europe Limited (filial i Finland) gäller även din medresande familj.

Reseförsäkringen gäller både på inrikes- och utrikesresor överallt i världen, och ersätter kostnader som uppstår vid annullering, försening eller avbrott av resa. Försäkringen ger även ersättning vid sjukdom, olycksfall och dödsfall. Om oturen är framme under resan och ditt bagage blir försenat eller i värsta fall kommer bort kan du vara lugn. De bagagemärken som du fått av oss är för-

Övernattning till förmånligt pris på Radisson Hotel

Som Premium- och Private Banking-kund har du nu möjlighet att ta del av ett exklusivt erbjudande från Radisson Hotel Group och övernatta förmånligt på 1 400 hotell i världen. Radisson har sju unika varumärken som gör att du alltid kan hitta en hotellupplevelse som passar dig på resa och semester. Som Premium- och Private Banking-kund erbjuds du 10 procent rabatt på Radisson Hotels priser på standardrum. Erbjudandet gäller när det finns rum lediga.

Du får också tillgång till Radisson Hotels extra förmånliga "Dream Deals"-erbjudande som annonseras tre gånger om året och ger upp till 30 procent rabatt på utvalda hotell under en bestämd period.

Den rabatterade hotellvistelsen bokar du på Ålandsbankens särskilda bokningssida, där du både bokar och betalar din övernattningsdirekt. Bokningssidan hittar du på Internetkontoret och i Mobilbanken.

Nytt för
i år!

5 tips för en lyckad semester:

1. Ta hjälp av tjänsten Concierge Service.
2. Använd de numrerade bagagebrickorna.
3. Välj alltid att betala i lokal valuta.
4. Kolla dina korts säkerhets- och regionsbegränsningar.

5. Ha tillgång till viktiga telefonnummer.

Både StopService och ID-stöldsupport är bara ett samtal bort. Telefonnumren finns i Mobilbankens telefonbok. Du kan också ringa till ett enda nummer:

Ring +358 (201) 443 240

Välj mellan följande alternativ:

StopService

- Spärrning av kort öppet dygnet runt (service på skandinaviskt språk och engelska)
- Bagage- och nyckelservice, nödkontanter och nödbiljetter öppet måndag till fredag kl. 10–18

ID-stöldsupport

- Öppet måndag till fredag kl. 10–18 (service på svenska och finska)

Kortförsäkringar

- Välj 1 för akut medicinsk nödsituation. SOS International är öppet dygnet runt.
- Välj 2 för övriga kortförsäkringsfrågor, öppet måndag till fredag kl. 10–18 (service på svenska och finska)

Banktjänster

- Ålandsbanken Kundservice öppet måndag till fredag kl. 8.30–18 (service på svenska, finska och engelska)

Concierge Service

- Öppet måndag till fredag kl. 10–18 (service på svenska och finska)
- Vardagar kl. 18–22 samt lördagar kl. 10–18 (service på skandinaviskt språk och engelska)

sedda med en personlig kod, och du behöver bara ringa StopService för att få hjälp med att återfinna bagaget. Via reseförsäkringen kan du även få ersättning för ditt förlorade resgods.

Öka säkerheten med regionsbegränsningen

Om du ska resa kan det vara bra att se över regionsbegränsningen på dina kort. Korten kan begränsas till Finland eller de utökade områdena Norden, Europa eller hela världen. Ändringen gör du snabbt och enkelt via Mobilbanken eller på Internetkontoret. Vi rekommenderar att du utökar området enbart när det är nödvändigt, till exempel inför eller under en resa. Det minskar risken för kortbedrägerier.

Passa även på att granska dina konton när du ändå är inne på Internetkontoret eller Mobilbanken. Kontakta Ålandsbanken direkt om du ser något du inte känner igen. Det är viktigt att se över sina konton med jämna mellanrum. En gång i veckan kan vara lagom.

Kort och kontanter i Finland och utomlands

Kortanvändningen ökar under sommaren när du shoppar, äter på restaurang och gör roliga

saker tillsammans med andra. Det gör samtidigt att kortbedrägerierna ökar då. Det är viktigt att du är särskilt uppmärksam när du använder bankomater i nya miljöer. Skydda koden och se upp för ficktjuvar i trängseln. Om du skulle råka ut för kortstöld eller tappa bort ditt kort får du snabbt och enkelt hjälp via StopService. Med ett enda telefonsamtal kan du spärra dina kort. Tjänsten för spärrning av kort är öppen dygnet runt.

Tänk också på att välja att betala kortköpen i lokal valuta när du är utomlands eftersom det oftast är mest förmånligt.

ID-stöldsupport – om du skulle råka ut för identitetsstöld

Oavsett om du är hemma eller på resa är det viktigt för oss att du kan känna dig trygg. Därför erbjuder vi även ID-stöldsupport till våra Premium- och Private Banking-kunder. ID-stöldsupport innebär att du erbjuds hjälp att förebygga, upptäcka och begränsa konsekvenserna av identitetsstöld. Om du blir av med passet eller ID-kortet, eller om du misstänker att någon försöker missbruka din identitet, ring ID-stöldsupporten som hjälper dig med allt det praktiska. ■

Tips för fondsparande

Fonder är en bra lösning för långsiktigt sparande. Men hur kommer man igång? Och vad ska man tänka på? Här ger Tom Pettersson, vd för Ålandsbanken Fondbolag, sina bästa tips.

Text: Andreas Utterström, foto: Adobe Stock

Allt sparande utgår från en gyllene regel. Att bestämma sig för om pengarna sparas på kort eller lång sikt och vilken risk man är beredd att ta. Det gäller även fondsparande.

Utbudet av fonder kan till en början framstå som rena djungeln, med nära 40 000 fonder bara på europeisk nivå.

– På Ålandsbanken vill vi fokusera på det

längre sikt, som fem år eller längre.

Han tycker också att månadssparande passar bra för den som vill spara i aktiefonder.

– I synnerhet om det handlar om sparande över längre tid eftersom man då köper andelar i alla marknadslägen, vilket jämnar ut effekten av svängningar över tid. Först när du byggt upp ett större kapital blir risken för värdeförändringar mer påtaglig.

Tom Pettersson menar också att det är bra om den som sparar i fonder i förväg bestämmer sig för en nivå där man känner sig nöjd med avkastningen.

– Om man haft en bra placering och marknaden sedan vänder kan det finnas skeden där det är bra att säkra vinsterna. I ett sådant läge kanske det är bättre att flytta pengarna till något alternativ med lägre risk.

En undersökning av Finansbranschens Centralförbund visar att 29 procent av finländarna förra året sparade i fondandelar.

Trots att så många sparar i fonder är frågan hur pålästa spararna egentligen är och hur medvetna om riskerna de behöver vara.

– Man måste tidigt bestämma sig för hur stor risk man vill ta. Det är något man gärna

ska diskutera med bankens rådgivare. Man behöver inte vara specialist på marknaden och värdepapper för att placera i fonder, säger Tom Pettersson.

Ålandsbankens aktiefonder har en förvaltningsavgift på 1,4 – 1,8 procent.

– Generellt för fonder är att man betalar för sin bekvämlighet, att man inte aktivt behöver följa med marknader och enskilda värdepapper utan kan sova gott om nätterna och veta att portföljförvaltaren arbetar för placeringens bästa.

Han tror att det under de närmaste åren, både i Finland och Sverige, kommer att finnas en ökad efterfrågan på hållbara och ansvarsfulla investeringar. De flesta aktörer på marknaden går alltmer mot hållbara strategier i sin fondverksamhet.

Tom Pettersson betraktar utvecklingen som väldigt positiv:

– Jag hoppas att vi kommer att se bevis för tesen att hållbara och ansvarsfulla investeringar på sikt ska ge en högre avkastning än marknaderna i snitt.

Men han menar att makten inte enbart ligger hos placerarna:

– Det här är en fråga som är helt beroende av vilka val konsumenterna gör. Men trenden är tydlig. Konsumenterna blir alltmer medvetna och ställer överlag högre krav på vilka varor och tjänster de köper. Det gäller också banker och fonder. ■

vi verkligen är duktiga på, som till exempel nordiska och europeiska aktier, säger Tom Pettersson, vd för Ålandsbanken Fondbolag.

Banken erbjuder i dag aktie-, ränte- och kapitalförvaltningsfonder (blandfonder).

– Generellt brukar man säga att aktiefonder lämpar sig väldigt bra om man sparar på

Varför frågar banken?

Var kommer dina pengar ifrån? Vad tjänar du? Var är du född?
Det är frågor banken kan ställa till dig. Orsaken är inte misstänksamhet – utan att penningtvättslagen kräver koll på kunderna.

Text: Andreas Utterström, foto Adobe Stock

Att organiserad brottslighet försöker tvätta pengar via banker är inget nytt. Det kan handla om intäkter från människosmuggling, narkotikahandel, trafficking eller annan internationell kriminalitet. Andra försöker utnyttja bankerna i upplägg som syftar till att finansiera terrorism.

Hur stora belopp det handlar om är omöjligt att säga.

Men en uppskattning som Europol gjorde förra året visar att marknaden för penningtvätt i Europa omsätter minst 125 miljarder euro årligen. Dock tror den tidigare Europol-chefen Rob Wainwright att den verkliga siffran "är minst det dubbla" enligt uppgifter till Dagens Nyheter tidigare i år.

Penningtvättslagen som trädde i kraft 2017 ska göra det tuffare att lura bankerna. I både Finland och Sverige bygger den på EU:s direktiv som ställer krav på att bankerna ska ha kunskaper om sina kunder och deras affärer.

I praktiken innebär lagen att kunderna tvingas stå ut med att bankerna är lite frågvi-

sa. Om banken uppfattar en transaktion eller insättning som ovanlig, eller inte riktigt förstår bakgrunden, kan kunden få svara på frågor. Banktjänstemannen kan till exempel fråga vad syftet med transaktionen är, var pengarna kommer ifrån och vad de ska användas till. Det kan också vara så att banken ber om att få ta del av avtal, kvitton, fakturor eller annat underlag.

Dessutom måste banken, enligt penningtvättslagen, också känna till om kunden är en PEP (Politically Exposed Person). Det innebär att kunden har, eller tidigare har haft, viktiga offentliga funktioner i en stat eller internationell organisation. Det kan handla om allt från att ha varit statsminister till vd i ett statsägt företag. Anledningen till att banken behöver denna information är att en PEP kan utgöra risk för att utnyttjas för bland annat mutbrott.

På EU-nivå fortsätter nu arbetet med att bekämpa penningtvätt. I höstas beslutade Europaparlamentet bland annat att kontrollen av virtuella valutor, som bitcoins, ska stärkas. ■

Frågor som banken kan ställa till dig:

- Vad har du för inkomst och vad har du i sparad kapital?
- Har du ett yrke som gör att du är i politiskt utsatt ställning eller är du anhörig eller nära medarbetare till någon som har det?
- Är du skattskyldig utanför Finland?
- Vem är företagets verkliga huvudman?

Frågor vid ovanliga eller avvikande transaktioner:

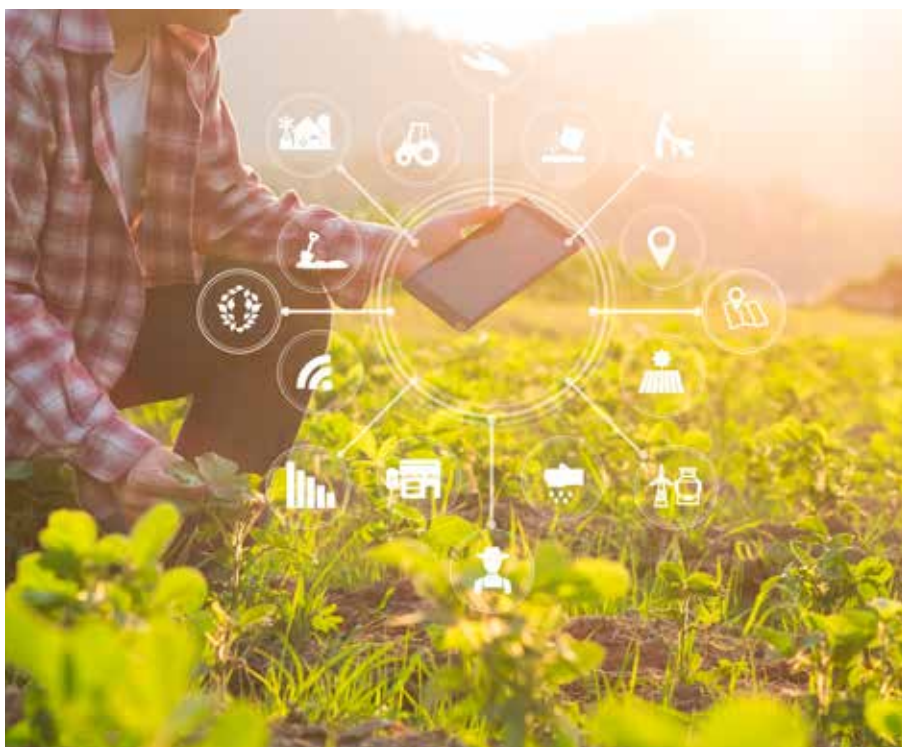
- Vad är syftet med transaktionen?
- Var kommer pengarna ifrån?

***En bättre
värld genom
att äta***

Inköpslistan och menyn är vardagens viktigaste listor – också för miljön. Enligt miljöorganisationen WWF är matproduktionens påverkningar på miljön så betydande att en förändring av kosten kan ha en avgörande påverkan på vår tids största miljöfrågor.

Text: Antti Haavisto, kommunikationsexpert WWF, foto: WWF/Adobe Stock

– För närvarande är matproduktionen den största enskilda globala orsaken till växthusgaser och en av de främsta orsakerna till kollapsen i antalet vilddjur i världen. Genom att ändra våra matvanor kan vi avsevärt lindra klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald, säger experten Annukka Valkeapää från WWF Finland.

Det viktigaste är inte förpackningen, utan innehållet

Merparten av miljöpåverkningarna föds i primärproduktionen, alltså vid odling av växter och uppfödning av djur. Förpackningarnas och transportavståndens betydelse för matens miljöpåverkningar är däremot sammanlagt bara ca tio procent. Den klart största andelen av matens miljöpåverkningar tillfaller den djurbaserade matproduktionen.

- För att producera kött, ägg och mjölk måste man först odla säd och andra grödor till mat för produktionsdjuren. Därför har pro-

dukter av animaliskt ursprung mångfaldiga miljöpåverkningar jämfört med växtbaserade produkter, berättar Valkeapää.

83 procent av världens jordbruksmark används för animalisk matproduktion. När konsumtionen av kött ökar, röjs skogar och vilda djurs livsmiljöer till betesmark och fält för produktion av foder. Även mängden kött som konsumeras i Finland påverkar naturen ända till tropikerna. För den inhemska köttproduktionens behov importerar man foder bland annat från Sydamerika.

I den finska naturen syns den inhemska köttproduktionens effekter till exempel som övergödning av Östersjön. Övergödningen ger näring åt skadliga algar, vilka försämrar fiskars och andra organismers levnadsförhållanden. Östersjöns mångfald minskar när algerna tar över livsmiljöerna för arterna som är beroende av klart vatten och rena sandbottnar. Mycket har gjorts för att minska på utsläppen, men fortfarande kommer knappt två tredjedelar av fosfor och över hälften av kvävet som övergöder Östersjön från jordbruket. Dessutom värms klimatet upp av köttproduktionens växthusgasutsläpp och särskilt de djur som är beroende av snö och is, såsom saimenvikaren, lider av temperaturökningen. I synnerhet utsläpp

från nötköttproduktionen belastar klimatet eftersom den starka växthusgasen, metan, produceras naturligt i djurens matsmältning.

Naturskyddet kan startas redan med nästa måltid

Om vi inte vidtar omedelbara åtgärder kommer vi att förlora möjligheten att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader, enligt en rapport av den mellanstatliga klimatpanelen IPCC från slutet av 2018. Enligt forskare medför en global temperaturökning på över 1,5 grader katastrofala följder för naturen. Att ändra kostvanorna till mer hållbara nämndes i rapporten som en betydande lösning för att begränsa klimatförändringen.

Genom att ändra kostvanorna kan man också påverka levnadsförhållandena för världens vilda djur. Enligt WWF:s rapport Living Planet 2018 har jordens population av ryggradsdjur i genomsnitt minskat med 60 procent mellan åren 1970 och 2014. För närvarande pågår en utrotningsvåg, som för första gången i historien är orsakad av människan. De främsta orsakerna till populationsminskningarna är överkonsumtion av naturresurser och förändringar i markanvändningen. Den största effekten gällande markanvändning är markröjning för

jordbrukets behov, såsom till betesmarker och foderproduktion.

– Miljövänliga kostvanor är ett snabbt och effektivt sätt att skydda miljön. Man behöver inte förändra hela sin kosthållning på en gång, men det lönar sig inte att skjuta fram det. Det första steget kan man ta redan vid nästa måltid, säger Valkeapää.

Mer grönsaker, rött kött en gång i veckan

Vi nordbor har också orsak till förändring, för vi äter mycket kött som belastar miljön. I Finland och Sverige konsumerar man årligen över 80 kilo kött per person. För miljön skulle en mer hållbar nivå ligga på närmare 20 kilo.

Valkeapää ger tips för mer miljövänliga matvanor som baseras på den senaste forskningen. Det viktigaste är måttfullhet, man behöver inte ens helt avstå från kött.

– En miljövänlig kosthållning består i huvudsak av grönsaker. Man kan äta måttligt med kött, rött kött högst en gång – och kyckling några gånger – i veckan. Ett glas mjölk eller ett par skivor ost om dagen är en hållbar mängd mjölkprodukter. Inhemsk hållbart fångad fisk kan man däremot äta fast dagligen. Fiskarter som rekommenderas är till exempel strömming, mjukskor och gädda. ■

SKÖRDESÄSONGENS TOFUSALLAD (3–4 portioner)

1 paket tofu (270 g)

1 paket grönkål eller
salladsblandning

1 rödkål (liten)

1 polkabeta

1 mogen mango

1 dl granatäpplekärnor

2 (blod)apelsiner

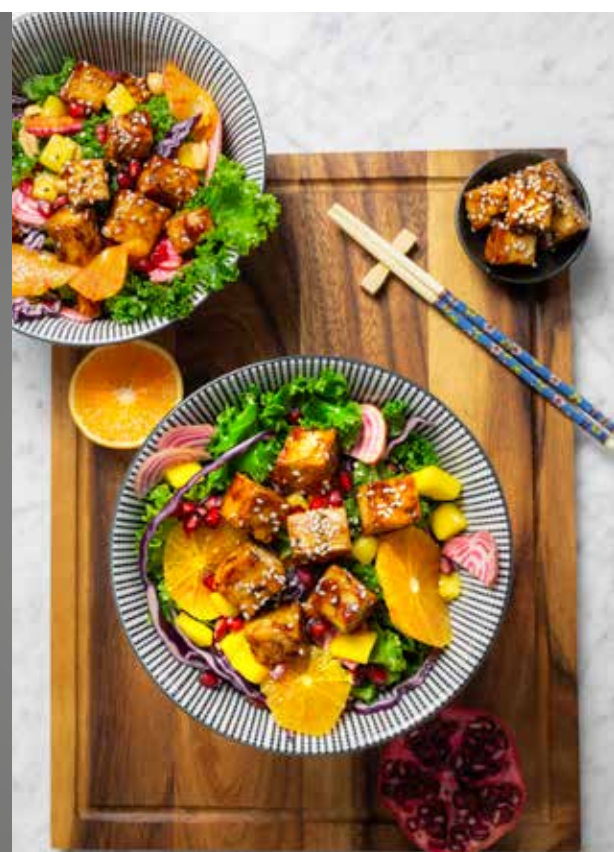
HoiSin-sås (ca 2–3 msk)

2 msk sesamfrön

2–4 msk olja till stekning

Ta ut tofun ur paketet, halvera den och torka genom att trycka på den med hushållspapper. Tärna tofun. Skölj grönkålen och riv ner den i skålen. Skär rödkålen, polkabeta, mangon och en och en halv apelsin i grönkålen. Pressa saften från den andra halvan apelsin över ingredienserna och blanda väl.

Stek tofutärningarna i olja ca 5–10 minuter tills de får en krispig yta. Ta bort stekpannan från plattan och tillsätt HoiSin-såsen i tofun och blanda väl. Stek ännu en stund. Bygg en salladsportion och dekorera med granatäpplekärnor och sesamfrön.

Åland Index i svensk fintech-startup

Ända sedan lanseringen 2016 har Åland Index fått stor uppmärksamhet och möjligheten att automatiskt få se sin konsumtions miljöpåverkan har nått världens alla hörn. För Ålandsbanken är det ett av flera sätt att visa hur vi vill ta ansvar och samtidigt ge våra kunder ett bra beslutsunderlag.

Text: Mathias Wikström, foto: Henrik Kindgren

I höst lanseras appen DO utvecklad av fintechbolaget Doconomy där Åland Index är en viktig komponent. Vi har fångat Nathalie Green, vd och Helena Mueller, styrelseordförande, för att höra mer om planerna framöver.

Hållbar konsumtion utan pekpinnar

– Doconomy är i grunden en filosofi och

grundläggande idé om hur vi som människor med vår konsumentmakt kan påverka, göra skillnad och bidra till positiv förändring. Vi skapar ett ekosystem av klimatsmarta banktjänster och ett community där man kan lära av varandra och inspireras till att förändra sitt beteende, säger Nathalie Green, vd på Doconomy.

Att konsumera smart och klimatkompen-

sera för de köp som man gör är exempel på tjänster som DO levererar. Genom Åland Index möjliggör DO mätning av koldioxidavtrycket i varje korttransaktion. I tillägg kan man sedan klimatkompensera i FN-certifierade projekt.

– Det finns en vilja hos många konsumenter att agera mer hållbart, men samtidigt en brist på kunskap om de sociala och miljömässiga effekter som våra vardagliga

Anne-Maria Salenius, Helena Mueller och Nathalie Green

inköp innebär, menar Helena Mueller som är styrelseordförande i Doconomy och fortsätter:

– Tanken med Doconomy är att komma åt detta problem genom att erbjuda en app och ett betal- och kreditkort som mäter och visar klimatpåverkan från varje inköp – och att därefter erbjuda konsumenten möjlighet att kompensera för sin klimatpåverkan, antingen genom att finansiera FN-certifierade projekt i utvecklingsländer eller att investera pengarna i hållbara fonder med positiv påverkan. Eftersom det är bättre för klimatet att inte konsumera alls, så erbjuds också konsumenten möjlighet att spara pengar på ett klimatsmart sparkonto där en del av räntan automatiskt avsätts för klimatkompensation.

Varför behövs DO?

Om alla människor på jorden skulle leva som vi gör i Finland skulle vi behöva resurser från mer än fyra planeter. Finländarens genomsnittliga koldioxidutsläpp är ca 10,3 ton per år och det behöver minska med hälften fram till 2030. För att minska koldioxidutsläppen krävs drastiska livsstilsförändringar.

– DO är en smart privatekonomiapp som hjälper kunden att få bättre koll på hur livsstil och konsumtion kan bli ett sätt att bidra till positiv förändring. I grunden vill vi använda effektiviteten i det ekonomiska systemet till att skydda naturens sårbara ekosystem, avslutar Nathalie.

Anne-Maria Salenius, som är ansvarig för Åland Index i Ålandsbanken menar att klimatfrågan på riktigt börjar få fäste:

– Vi är mycket stolta över att bolag med idéer i framkant väljer att samarbeta med oss och det är uppenbart att fler och fler bolag behöver ta ett större och tydligare ansvar för miljön. Både för mig personligen och för Ålandsbanken är hållbarhet en prioriterad fråga. Tillsammans kan vi skapa stor skillnad. ■

DO-kortet lanseras under hösten 2019. Förutom att mäta miljöpåverkan är själva kortet gjort av majs och är biologiskt nedbrytbart.

”Om alla människor på jorden skulle leva som vi gör i Finland skulle vi behöva resurser från mer än fyra planeter.”

Vad är Åland Index?

- Sommaren 2016 lanserade Ålandsbanken Östersjökortet - världens första betalkort som mäter miljöpåverkan på kortinköp.
- Kortet är kopplat till Åland Index, ett beräkningssystem, som Ålandsbanken har utvecklat tillsammans med samarbetspartner.
- Beräkningssystemet räknar ut mängden koldioxidutsläpp för varje korttransaktion.
- Innovationen har presenterats på FN:s huvudkvarter i New York som ett konkret exempel för att uppnå miljömålen.
- Ålandsbanken erbjuder Åland Index för andra banker.
- Åland Index vann det prestigefyllda Grand Prix-priset i världens största kommunikationstävling, Cannes Lions, med över 42 000 tävlingsbidrag.

”DET PERSONLIGA MÖTET SKA ALLTID FÅ TA TID”

Hundraåringen som tog sats för framtiden

Det är inte många nittionioåringar som har händerna lika fulla som Ålandsbanken hade under 2018.

– Det är en mycket pigg 100-åring som tar sats för vår fortsatta resa, säger vd Peter Wiklöf.

Text: Joakim Enegren, foto: Viktor Fremling

Redan ett par månader in i bankens jubileumsår har Peter Wiklöf hunnit hålla flera 100-årstal för både kunder, anställda och journalister. Också om han justerar sin infallsvinkel efter publiken är den röda tråden den samma: i en relationsbank är det personliga mötet kärnan i verksamheten.

– Att sätta sig ner, samtala och lära känna varandra och varandras behov är grunden i det vi gör. Hos oss ska det personliga mötet alltid få ta tid. Det är väl den främsta skillnaden mellan oss och storbankerna. De har slutat möta sina kunder, säger Wiklöf.

Vad gäller digitala lösningar välkomnar han all teknologi som bidrar till att sammanföra människor och göra vardagen enklare.

– Men teknologin får aldrig bli en mur mellan oss och våra kunder, vi ska aldrig avskärma oss från kunden. Istället ska vi fortsätta bygga den värdestyrda bank vi vill ha. I den banken ryms både det traditionella mötet och de digitala dimensionerna.

Samtidigt är det ingen överdrift att Ålandsbanken har etablerat sig som en sann möjliggörare för snabbfotade fintech-bolag. Redan 2015 inledde banken sitt första samarbete med Dreams vars spartjänst sedan dess har gjort succé: under 2018 nåddes milstolpen 100 000 svenskar som sparar hos Ålandsbanken via Dreams.

I slutet av 2018 offentliggjordes sedan ett nytt samarbete, den här gången med bolaget Doconomy som kombinerar erbjudanden

inom hållbarhet med finansiella tjänster och sparande.

– Och Doconomy gör det i en kombination som inte matchas av någon annan i världen. Eftersom sparande och hållbarhetsfrågor ligger oss varmt om hjärtat känns också det här samarbetet rätt. Det bygger på en gemensam värdegrund, säger Wiklöf.

Han sticker inte under stol med att han gillar att banken kan agera trampolin för uppstickare som Dreams och Doconomy. Men samtidigt vet han utmärkt väl vad som har möjliggjort att man i år får blåsa ut 100 tårtljus.

– Tjänster och teknik förändras över tid, men inte människans grundläggande behov av exempelvis trygghet. Vi har alltid byggt vårt erbjudande på att jobba i nära relation med våra kunder, säger Wiklöf.

Trots att det nittionioende året var fullspäckat hann man också förbereda för jubileumsåret. Bland annat skrevs boken *Sanningen om Ålandsbanken*.

På följande tre sidor bjuder vi på 3 av de 100 historierna. ■

VÄRLDENS TYSTASTE LANDSTIGNING

*De smög, spanade och segrade**Text: Joakim Enegren, foto: Museiverket*

De fick en direkt order. Res till Helsingfors, öppna bankens första kontor på fastlandet och gör bra affärer. Men gör inget väsen av er.

Den lilla kommandotruppen bestod av två kapabla herrar som skulle visa sig vara ett perfekt team för uppdraget. Det fanns flera goda skäl till att slå ner bopålar i huvudstaden.

– Det handlade om att det skulle vara enklare att hålla kontakt med myndigheterna och framför allt om att bygga relationer till bolag som hade verksamhet på Åland. Vi ville att de öppnade konto hos oss i Helsingfors så att vi kunde fånga upp penningtrafiken från Åland, säger Peter Grönlund, som kom att bli den första kontorsdirektören på fastlandet.

Peter Grönlund var som klippt och skuren för uppdraget. År 1981 hade Ålandsbanken tillsammans med Postbanken stiftat bolaget PSP & Co i London. Det gav Grönlund möjlighet att under tre intensiva månader i London City bekanta sig med hur bolagets vd Jorma Aranko och hans kolleger skötte relationsbyggandet till en rad storbanker. Det stod snart klart för den unge bankmannen från Åland att Banking is a people business.

Kort efter att Peter Grönlund kommit hem från London skrev han ett PM där han skissade upp hur en fastlandsetablering kunde se ut. Kärnan i resonemanget var att bygga relationer till storbolag och få dem att bli kunder. Bankledningen nickade godkännande. Men en fråga återstod: vem kunde tänkas bli Peter Grönlunds parhäst i Helsingfors?

– Jag sade att jag gärna tar Jan Tallqvist med mig. Min idé var att jag under kundmötena skulle diskutera de banktekniska frågorna, vilket på den tiden inte var Jannes starkaste sida eftersom han var jurist. Men som helsingforsare kände han en helsickes massa folk, säger Peter Grönlund.

– Så jag började ordna så att vi fick träffa flera storbolag och de var alla välkomnande och en aning storebrorsaktiga, minns Jan Tallqvist.

Men intåget i Helsingfors blev ingen konfettiparad med pukor och trumpeter – tvärtom. Det var diskretion som gällde. Det kunde nämligen bli knepigt om Ålandsbanken sågs som en konkurrent.

– Därför ville vd Thorvald Eriksson att vi inte på något sätt skulle störa de goda relationer som vi hade till bland annat KOP-banken, säger Grönlund.

Den försiktige Eriksson drog också i handbromsen när den ivriga duon presenterade sitt

första förslag på nytt kontor.

– Vi hade varit och tittat på Victor Ek-huset, mitt emot Gamla Saluhallen. Huset var till salu och vi ville köpa det. Men det ansågs vara en alltför stor investering, säger Jan Tallqvist.

I stället fick det bli en lokal ett stenkast från det anrika stenhuset. Den 4 januari 1982 invigdes Ålandsbankens kontor på Unionsgatan 30, mitt emellan Senatstorget och Salutorget. Med sitt centrala läge blev kontoret en utmärkt strategisk språngbräda mot nya äventyr. Också om lukten av strömning tidvis var ganska stark. ■

Utdrag nummer 48 ur boken "Sanningen om Ålandabanken".

Salutorget i Helsingfors, 1930-talet. 50 år senare öppnade Ålandsbanken sitt första fastlandskontor i huset snett bakom spårvagnen.

OVÄNTAT BESÖK FRÅN SKÄRGÅRDEN

Pengar luktar inte – bara hos Ålandsbanken

Text: Joakim Enegren, foto: Jukka Jänis/Museiverket

Hon ringde vid fel tidpunkt. Hösten 1981 försökte Ann-Christine Meriläinen nå Peter Grönlund för att höra sig för om ett jobb på Ålandsbanken. Det första kontoret på fastlandet skulle snart öppna i Helsingfors. Dessvärre avbröt hon direktör Grönlund och vicehäradshövding Jan Tallqvist mitt i ett mycket krävande arbete. De höll på att måla väggarna i Grönlunds lilla övernattningslägenhet. Men några dagar senare blev Ann-Christine Meriläinen anställd nr. 1 på Unionsgatan 30. Kort därefter anställdes Ann Gerkman-Hänninen och med full bemanning kunde man den 4 januari 1982 inviga det nya kontoret. I huvudsak skulle man hjälpa företagskunder, men även privatkunder hittade till kontoret.

– I början kom det mest in ålänningar som bodde i Helsingfors. Men Nibben (Nordiska Investerings-banken) fanns i samma hus och deras personal började komma in och öppna konton, säger Ann-Christine Meriläinen.

Dessutom fick man oväntat besök från skärgården.

– Under den årliga strömmingsmarknaden på Salutorget kom fiskarna från Kökar med plastkassar fulla med blodiga och fjälliga

pengar. Fisklukten kunde vara ganska påfallande, minns Ann Gerkman-Hänninen.

Raskt buntade och räknade man pengarna och kontoförde dem. Servicen tog ändå inte slut där. Självfallet skulle skärgårdsborna bjudas på kaffe och de fick också låna telefon så att de kunde ringa hem till sina familjer. Under de följande åren påbjöd också traditionen att Ålandsbanken under marknadsdagarna beställde buntar av Ålandstidningen.

– Sedan gick jag ner till fiskebåtarna från Åland och delade ut tidningarna, säger Gerkman-Hänninen.

Men vad pysslade direktör Grönlund och vicehäradshövding Tallqvist med när de hade lagt undan sina målarpenslar?

– Det första året blev det cirka 140 företagsbesök, så det fyllde upp dagarna, säger Peter Grönlund.

– Vi var ju ivriga att jobba och visa upp resultat så vi började skriva veckorapporter som Peter tog med sig när han flög till Mariehamn på torsdagskvällarna. På fredag presenterade han veckans arbete för direktionen, säger Jan Tallqvist.

I storbolagen fanns det många som var

nyfikna på vad den lilla skärgårdsbanken kunde erbjuda.

– Då fanns det ännu ett starkt bank-etablissemang och det vi gjorde var helt nytt. På företagen var de inte vana vid att en ny bank kom på besök så vi fick ett väldigt positivt bemötande, säger Peter Grönlund.

Till tidens företagskultur hörde traditionella långluncher, som de båda bankirerna fick sin beskärda del av.

– Flera av företagsledarna hörde till den gamla stammen och när de bjöd på lunch skulle det vara snaps till. Det tyckte jag och Janne att var lite väl avancerat, men det hörde till deras vana, minns Peter Grönlund.

Under året spred sig ryktet om att ålänningarna hade kommit till huvudstaden. Allt fler privatkunder hittade till Unionsgatan och en idé började gro hos Jan Tallqvist. Kanske kunde hans kontakter användas för att få ännu mer fart på privatkunderna? Men för att förverkliga den idén behövde Tallqvist en blommig soffas. ■

Utdrag nummer 49 ur boken
"Sanningen om Ålandabanken".

Fiskhandlare vid Salutorget i Helsingfors

MED VARMA KÄNSLOR I TELEFONVÄXELN

Welcome, I love you!

Text: Joakim Enegren, foto: Ålandsbankens arkiv

Har Ålandsbanken ett hemligt vapen? Det är tveksamt. Samtidigt ligger det nära till hands att utbrista Ja, och det är bankens telefonväxel! Att ringa till Ålandsbanken betyder att du ringer till Ålandsbanken. Du hamnar inte hos ett förvirrat callcenter i Tjottaheiti, du når bankens huvudkontor i Mariehamn. Varje gång. Visst har en och annan sparglad bankdirektör under decenniernas lopp mumlat outsourcing men... bankdirektörer kommer och går, telefonväxeln består.

Historiskt sett har personalen i telefonväxeln bokstavligen varit bankens ansikte utåt. Växeln fanns länge på entréplan och då var det vanligt att besökare stannade vid växeldisken för en pratstund. Med en så central placering har personalen i växeln fått guida nyfikna turister bland bankens konstsamling och även ringa efter en taxi åt en turist som ville åka in till Mariehamns centrum.

– Han vägrade tro att han faktiskt befann sig i centrum och att han kunde se allt under en fem minuters promenad. Så jag beställde en taxi åt honom, berättar Margit Grönlund som jobbade i växeln i över 25 år.

Växelns roll som både relationsbyggare och problemlösare kan inte överskattas. Den ackumulerade kunskapen om alla anställda i banken är enorm.

– Det händer att en kund ringer och ber att få tala med Han som odlar sockerbetor i Hammarland eller Hon som är gift med han i kommunstyrelsen. Då gäller det att veta vem de syftar på, säger telefonisten Helena Eriksson.

En särskild kategori utgörs av alla dem som utgår från att Ålandsbankens telefonväxel har koll på allt. Han från Stockholm som ringde

och ville få tips om ett båtvarv i Åbo, hon i Helsingfors som ville veta ifall det tvååriga barnbarnet skulle orka lyssna på julkonserten som banken bjöd på (Ja, det tror jag nog). Och han som skulle på fiskeresor till Geta på norra Åland.

– Han ville veta om väder och vindstyrka och var han skulle köpa fiskekort. Det kunde jag hjälpa med. Men när han undrade i vilka havsvikar han skulle fiska kunde jag inte hjälpa honom så han blev lite missnöjd. Jag sade fort Vet du, på Åland nappar det nästan överallt! Då blev han glad, minns Helena Eriksson.

I tiderna var det också vanligt att någon från växeln fick ta emot besökare och visa dem rätt. En gång fick Margit Grönlund besked från arbitrageavdelningen att en gäst från England strax skulle anlända. I all hast gick hon igenom några nyttiga fraser från skolengelskan, Welcome, How do you do, Follow me, please och så vidare.

Men gästen anlände lite för snabbt och Margit Grönlund blev överraskad.

– Så utan att hinna tänka efter hälsade jag

honom välkommen med I love you.

Hoppsan. Men ingen skada skedd, engelsmannen svarade vänligt med I love you too. ■

Utdrag nummer 51 ur boken
"Sanningen om Ålandabanken".

Margit Grönlunds omtanke och trevliga telefonröst fick kunder på gott humör i över 25 år.

PROTEIN FRÅN LUFTEN, NYUPPFUNNEN PAPPERSKASSE, STÄDNING AV STRÄNDER

Östersjöprojektets vinnare 2018

Östersjöprojektet finansierade i år projekt som främjar Östersjöns tillstånd med 300 000 euro. De finansierade projekten representerar en bred skala av lösningar, allt från mer traditionella miljöuppföstringsprojekt till innovationer med särdrag ur science fiction.

Text: Crista Tammela, Jouni Kantola, foto: Teemu Moisio

Östersjöprojektets ansökningstid var öppen från maj till september 2018 och projektet mottog 128 ansökningar, vilket är lite mer än året innan. Det centrala temat bland ansökningarna var minskning och ersättning av plast. Mest ansökningar inkom till kategorin för engagerande projekt, där ansökningarna beskrev olika innovativa lösningar på miljö-

uppföstran och ökning av medvetenhet inom olika målgrupper.

Det internationellt uppmärksamade startupföretaget Solar Foods från Esbo finansierades med 50 000 euro. Finansieringen kommer att investeras i planeringsarbetet för en ny fabrik som placeras i Finland.

– Det behövs en produktionsanläggning i

Finland, men vi har ännu inte haft något konkret att presentera. Tack vare finansieringen från Östersjöprojektet kan vi nu påbörja planeringsarbetet av en produktionsanläggning, säger Solar Foods vd Pasi Vainikka.

Solar Foods affärsidé är som science fiction – att tillverka matprotein från luften med hjälp av bakterier och solenergi – och

Östersjöprojektet finansierade i år följande projekt:

Snygg Beach, Håll Skärgården ren r.f., treårigt samarbete, 90 000 euro

En karttjänst för hållbar markanvändning, Button Program r.f., 65 000 euro

Solar Foods, 50 000 euro

Kolodlingsnätverk, Förbundet för Ekologisk odling, 33 000 euro

Varför skydda Östersjön, Helsingfors Montessori-skola, 17 500 euro

Städa Åland - för ett ösamhälle fritt från skräp, Ålands Natur & Miljö r.f., 10 000 euro

Baglt, 9 500 euro

Ålandsbanken har i år även varit med och stöttat Östersjön genom miljöorganisationen WWF Finland med 25 000 euro.

den har en enorm miljöpotential. Om största delen av det protein som vi äter skulle tillverkas genom att ta tillvara koldioxid från luften, skulle vi kunna återställa en del av den mark som vi nu använder för jordbruk och boskapsuppfödning till skogar och andra kolsänkor som befrämjar den biologiska mångfalden. Samtidigt skulle vi minska näringsavrinningen från jordbruket och problemen det orsakar i vattendragen.

Flera av årets finansierade projekt tar itu med plastskräp

Även detta år ser vi att det är flera av de

sökande som riktar in sig på plastskräp. Det svenska startupföretaget Baglt strävar efter att ersätta plastpåsar och utveckla en papperskasse som tål både tyngd och väta. Papperskassen ska även lämpa sig som sop-påse bättre än traditionella papperskassar.

– Våra kassar är 100 % papper. Nyckeln i vår lösning ligger framför allt i påsens design samt i papperskvaliteten som vi använder, säger grundaren av Baglt Nora Östman.

Håll Skärgården ren rf:s kampanj Snygg Beach samt Ålands Natur & Miljö rf:s städprojekt Städa Åland svarar för att städa stränderna. I projektet Städa Åland uppmuntrar man

allmänheten till talkoarbete för att städa stränderna och resultaten registreras i en nätportal som nu utvecklas.

– Under kampanjen i maj förväntar vi oss hundratals deltagare. Den verkliga målsättningen är att få med människorna på städtalko året om och få dem att rapportera skräpet som de plockat från naturen till vår projektsida, säger Sofia Enholm från Städa Åland. ■

ANSÖKNING PÅGÅR!

Mera information om hur du kan ansöka om finansiering hittar du på webbplatsen www.balticseaproject.org.

Sedan år 1997 har Ålandsbanken donerat över 2,3 miljoner euro till olika miljöprojekt. Årligen donerar banken ett belopp som motsvarar upp till 0,2 % av depositionerna på Östersjökonton. Genom Östersjöprojektet stöder Ålandsbanken goda idéer som främjar Östersjöns tillstånd.

SÅ GICK DET SEDAN FÖR Östersjöprojektets *vinnare* 2017

Text: Tarja Vilén, foto: Jetro Stavén, Adobe Stock

År 2017 mottog Östersjöprojektet 124 ansökningar. I många ansökningar syntes oron för havets växande problem med plastavfall och mikroplaster. Över hälften av alla röster i projektets publikomröstning gick till projekt med plasttema.

Tävlingens vinnare, Clewat Oy:s uppsamlingsanordning för plastopor, fick 37 procent av rösterna. Nio projekt finansierade av Östersjöprojektet delade på nästan 250 000 euro.

PLACERING 2

Biologiskt nedbrytbara förpackningar redo för världen

För ett år sedan tilldelades Sulapac andra pris i Östersjöprojektet, med en prissumma på 50 000 euro. Företaget tillverkar biologiskt nedbrytbara designförpackningar. Sedan dess har Sulapac tagit ett stort steg framåt på området. Tillsammans med skogsbolaget Stora Enso har Sulapac utvecklat ett biologiskt nedbrytbart sugrör. Lyxvarumärket Chanel har investerat i företaget och Fazer samt Lumene har blivit dess samarbetspartner.

Magasinet Wired valde av en god anledning Sulapac till sin Top 100-lista över Europas hetaste startup-företag. Under förra året har Sulapac framgångsrikt fortsatt på vägen mot massproduktion av biologiskt nedbrytbara förpackningsmaterial fria från mikroplaster. Vinsten av priset Worldstar i en internationell förpackningstävling visade att även biologiskt nedbrytbara förpackningar kan vara av toppdesign.

Sulapac-materialet är en sammansättning av träflis och biologiskt nedbrytbart bindemedel som utvecklats enligt nya modeller. Sulapac och skogsbolaget Stora Enso har tillsammans utvecklat en biologiskt nedbrytbar ersättare för plastogrör, ett träbaserat sugrör, som blev färdigt för massproduktion under våren.

– Det häpnadsväckande med uppfinningen är att Sulapac-materialet kan ersätta plasten i befintliga sugrörsfabriker och redan befintliga massproduktionsanläggningar. Att övergå till Sulapac-materialet kräver inte nya fabriker eller stora investeringar från tillverkaren, be-

rättar Sulapacs marknadschef Antti Valtonen.

Företagets grundare, Suvi Haimi och Laura Kyllönen, vill utveckla vackra men ekologiska förpackningar som ska ersätta plastförpackningarna som blivit ett miljöproblem. Haimi och Kyllönen har flera års erfarenhet av medicinska biomaterial.

– Vår målsättning är att vara världsledande tillverkare av material för hållbar utveckling. Även om Sulapacs material är biologiskt nedbrytbart uppmuntrar vi inte till att kasta det i naturen, utan att återvinna det i vanlig ordning, påminner Valtonen.

Redan från starten har visionen varit att göra någonting som kan förändra världen. Världen måste räddas från plastskräp. Mest bekymrade är Sulapacs företagarduo över havens förorening.

– Med hjälp av prispengarna från Östersjöprojektet kunde vi få mer information om hur förpackningar bryts ned i haven och utveckla recept för material som kan brytas

ned i haven. Prispengarna har haft stor betydelse då de möjliggjort snabba resultat.

Användningen av fullt biologiskt nedbrytbara förpackningar och förpackningsmaterial utan mikroplaster förväntas växa ca sju procent årligen. ■

PLACERING 1

Över 100 forskningsområden – för plastfria vatten

För ett år sedan vann 34-åriga Johannes Myllykoski från Karleby Östersjöprojektets huvudpris, finansiering på 70 000 euro, för sin samlare för plastavfall. Tack vare vinsten har Myllykoskis företag Clewat Oy fått nya finansierare och tillverkat sin första havsdugliga farkost för städning av hav. I sommar är målet att gå igenom 100 forskningsområden i Finlands insjöar och havsområden och hantera en miljon liter vatten per område.

Förra året var ett hektiskt år för Johannes Myllykoski och Clewat Oy:s verkställande direktör Janne Saarikko. Samlaren för plastavfall har medverkat i nya forskningsprojekt och presenterats på mässor. Därtill har man förberett fältstudieresor till både inhemska och utländska vatten.

– Tack vare publiciteten vi fick via Ålandsbankens Östersjöprojekt har projektet tagit enorma steg framåt. Vår nya städningfarkost är som bäst på väg till hallen i Karleby. Farkosten är sju meter lång, 2,3 meter bred och kan hantera 200 kubikmeter vatten samt ca 100 kubikmeter avfall i timmen. Skräp i storleken 0,5 mm–20 cm kan separeras från

vattnet, berättar Myllykoski.

Företaget har ambitiösa målsättningar. Att enbart samla upp plastskräpet räcker inte, utan företaget vill samtidigt öka medvetenheten, återanvända avfallet samt producera olika slags forskningsdata för universitet och samarbetspartner.

– Vi vill ta med samlaren till olika slags vattenförhållanden. Under testrundan i våras samlade vi in forskningsdata och gav sedan forskare fri tillgång till materialet. Ett stort sampel gör det möjligt att kartlägga vattnens tillstånd, förklarar Saarikko.

Målsättningen är att allt insamlat avfallsmaterial går till återanvändning hos

samarbetspartner och att inget hamnar på avstjälningsplatsen.

– Vi kan städa upp problemet, men beslutsfattarna måste ingripa i orsaken och bygga någon slags infrastruktur för att förhindra att problemet uppstår och förvärras. Vi har haft möten på ministernivå och många tror starkt på vårt projekt. På grund av byråkratin går det dock långsamt framåt.

Havens avfallsproblem oroar alla länder och diskuteras ofta. Avfallet måste samlas upp innan det sjunker ner till botten, då det till exempel i fråga om världshaven är omöjligt att städa upp på botten. ■

Havens plastavfall

Uppskattningsvis 12 miljoner ton plastopor hamnar årligen i världens hav, vilket motsvarar lika mycket som om en sopbilslast av plast skulle ha dumpats i havet varje minut.

Ca 95 procent av all plast används bara en gång och kastas sedan bort.

Tillverkning av plast har ökat snabbt, många plaster är närapå eviga och innehåller dessutom skadliga kemikalier.

Enligt undersökningar är 90 procent av skräpet vid Helsingfors kuster plastbaserat. År 2015 hittade svenska forskare ett plastskräp per tusen liter vatten i Östersjön.

Plasten mals till mikroavfall i haven, äts upp av fiskarna och hamnar till slut i vår egen näringskedja.

Nu blir alla våra kort Östersjökort

Text: Therese Pettersson/Crista Tammela, foto Adobe Stock

Östersjökortet finns nu tillgängligt för alla Ålandsbankens kunder. Som kund kommer du därför att få ett Östersjökort när ditt nuvarande kort går ut. Kortet innehåller samma egenskaper som ditt nuvarande kort och därtill är alla nya kort försedda med funktionen för kontaktlös betalning. Kortet är producerat i ett miljövänligt material och dess utseende fungerar som en påminnelse om att tänka på miljön i vardagen.

Östersjökortet – ett världsunikt kort för den miljömedvetna

Att vi måste göra något för att minska utsläppen och stoppa den skenande utvecklingen är de flesta ense om. Men det kan vara krångligt att sätta sig in i och förstå vilka av ens egna levnadsvanor som skapar störst klimatavtryck.

Alla Östersjökort är kopplade till Åland Index, ett index som beräknar en uppskattning av miljöbelastningen för varje korttransaktion du gör, beroende på köpställets bransch (till exempel bensinstation, kläd-

affär). På så sätt får du möjlighet att följa hur mycket just din konsumtion påverkar miljön baserat på koldioxidavtrycket av dina kortköp.

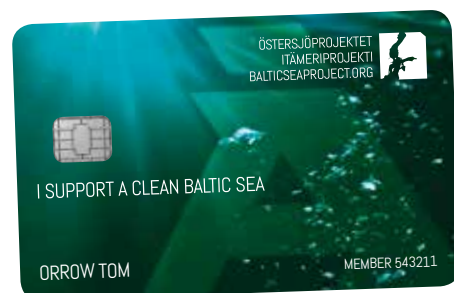
Uppskattningen av ditt koldioxidavtryck presenteras på Internetkontoret och i Mobilbanken. På så sätt hjälper vi dig som individ att förstå vilket klimatavtryck dina inköp har. Utifrån detta kan du, om du vill, donera pengar till olika miljöprojekt och därmed bidra till en mer hållbar värld. Vi ger också praktiska tips på hur du kan ändra dina konsumtionsvanor och reducera ditt klimatavtryck.

Om alla hjälps åt

– Många av oss har en nära relation till Östersjön. Vi kan inte längre undvika att se hur havet påverkas av miljöförstörelsen. För oss på Ålandsbanken är det tydligt att för att ta hand om våra kunder, måste vi även ta hand om den värld vi lever i. Vi vill ta vårt ansvar för att bidra till långsiktig hållbarhet såväl finansiellt som socialt och miljömässigt, säger Anne-Maria Salenius, direktör

Ålandsbanken Finland.

Som kund hos Ålandsbanken har du en unik möjlighet att delta i det gemensamma miljöarbetet, något som är särskilt viktigt i dag. I och med Östersjökortet och Åland Index är det nu också väldigt lätt och praktiskt. ■

Nu kan du byta ut ditt kort kostnadsfritt

Fram till den 31.7 kan du kostnadsfritt ersätta ditt nuvarande kort med ett nytt Östersjökort. Du kan göra det på Internetkontoret eller genom att kontakta din kundansvariga.

Åland Index i praktiken

1. Ett betalkort kopplas till Åland Index
2. Korttransaktionens data skickas till kreditkortsföretaget
3. Transaktionen verifieras och skickas till banken
4. Betalningsdatabasen använder indexet för att göra en uppskattning av koldioxidavtrycket
5. En uppskattning av ditt individuella koldioxidavtryck presenteras via Internetkontoret och Mobilbanken
6. Baserat på det uppskattade koldioxidavtrycket får du möjlighet att stöda miljöprojekt lokalt, globalt eller genom ändrat köpbeteende

Bostadsfonden

Ålandsbankens bostadsfond har varit framgångsrik sedan starten för sex år sedan. Urbanisering och en stabil bostadsmarknad i Finland gör att framtiden ser ljus ut.

Text: Andreas Utterström, foto: Adobe Stock

Ålandsbanken ville hitta ett nytt sätt att investera i bostäder, något som passade både små och stora sparare. Lösningen blev en öppen fondstruktur i form av bostadsfonden som lanserades för sex år sedan.

– Vi såg en möjlighet och var den första aktören på marknaden som lanserade en sådan här placeringsprodukt, säger Antti Valkama, ansvarig för Ålandsbankens fastighetsfonder.

– Bostadsfonden har en långtida avkastningsförväntan på mellan fyra och sex procent. De första åren överavkastade fonden och de två senaste har den motsvarat förväntningarna. För tillfället ser vi ljus på möjligheten till bra avkastning även under kommande år.

Fondandelar kan tecknas och inlösas fyra gånger per år. Den årliga förvaltningsavgiften för a-serien (placeringar på 500-500 000 euro) är 2,85 procent och för c-serien (placeringar över 500 000 euro) 2,10 procent.

– Fastigheter är överlag en lämplig investering för investerare med lång placeringshorisont. Vi rekommenderar våra kunder att man

har en horisont på fem år eller mer.

Bostadsfonden investerar i nyproduktion i Finland och enbart i hyresbostäder. Cirka 70 procent av beståndet finns i Helsingforsregionen, tio procent i Tammerfors och resten i andra finska tillväxtorter.

Bostadsfonden har i dag ungefär 7 000 placerare och den genomsnittliga investeringen är cirka 70 000 euro.

– Men vi har också en del småsparare. Den lägsta nivån är 500 euro.

Antti Valkama menar att det främst finns två orsaker till att det historiskt sett varit relativt säkert att investera i bostäder på lång sikt. För det första har det länge funnits ett amorteringskrav som motverkar irrationella prisökningar på bostadsmarknaden. För det andra är Finland mitt uppe i en urbaniseringsprocess som gör att efterfrågan på hyresbostäder i storstäderna kommer att vara stor under en lång tid framöver.

Antti Valkama menar att bostadsfonden inte bör påverkas särskilt mycket av en eventuell lågkonjunktur.

– Det finns aldrig några garantier, men det vi kunde se i samband med finanskrisen 2008 var att företag och privata investerare sålde sina aktier och i stället placerade kapital i bostäder. Dessutom ökade efterfrågan på hyresbostäder.

Antti Valkama tycker att framtiden ser ljus ut för bostadsfonden. Han konstaterar också att andra banker nu har lanserat fonder med liknande upplägg.

– Fastighetsbranschen har länge varit väldigt konservativ, men på Ålandsbanken tycker vi om att vara kreativa och riskaversiva. I dag har vi ett väldigt nära samarbete med de största byggbolagen i Finland. ■

5 frågor till Peter Wiklöf

1 Ålandsbankens huvudkontor ligger ute på en ö mellan den svenska och finska marknaden. Vad har ni för målsättningar gällande arbetsresor och har ni uppnått dem?

Vi har medvetet jobbat för att förändra resebeteendet inom koncernen. Vi försöker att i så stor utsträckning som möjligt välja att resa med båt eller tåg framför flyg. Dessutom har vi många digitala möten via videotjänster. Förra året lyckades vi sänka vår totala koldioxidbelastning med 14 % och när det gäller resor sjönk det med 19 %. Målsättningen för 2019 är att sänka helheten med ytterligare 10 %.

2 Ålandsbanken är banken som värdesätter personliga relationer, och för att kunna skapa dem behövs nöjda och engagerade medarbetare. Hur jobbar ni med detta?

Vi vill vara en attraktiv arbetsgivare och vi jobbar enligt våra värdeord ansvarsfull, personlig och ambitiös. Vår målsättning är att skapa långa kundrelationer där vi inte försöker maximera lönsamheten i varje enskild kundkontakt eller varje enskild transaktion. Vårt arbetssätt där varje medarbetare får ett stort personligt ansvar samt frihet att anpassa vårt erbjudande efter kundens behov tilltalar många och skiljer sig delvis från en stor del av branschen.

3 Ålandsbanken är en föregångare inom fintech-partnerskap. Vad betyder open banking för er?

Ålandsbanken har lång erfarenhet av att samarbeta med andra aktörer. Vi har framgångsrikt sålt våra it-tjänster till andra banker i mer än 25 år. Lite skämtsamt brukar vi säga att vi gjorde open banking innan begreppet fanns. Open banking öppnar för oss möjligheten att tillsammans med utvalda samarbetspartner få tillgång till kunder och marknader som vi inte annars skulle ha kraften och förmågan att kommunicera med. Det gör även att vi effektivare

kan utnyttja de investeringar som vi gjort för att bygga en fullservice-bank både i Finland (tillgång till euro-världen) och i Sverige. För närvarande samarbetar vi med tre fintech-partners; Dreams, Trustly och nu senast Doconomy. På sikt ser vi gärna att det blir fler.

4 Ni har valt att byta alla kort till Östersjökortet, och därmed ge alla kunder möjlighet att följa miljöpåverkan på sina kortköp. Tror du att hållbarhetsbruset håller i sig eller börjar kunderna redan tröttna?

Vi har tillsammans med våra kunder jobbat för att förbättra miljön sedan 1997 då vi skapade det första miljökontot. Vi ser att kundernas engagemang och insatser tillsammans med oss har ökat varje år sedan vi började. De flesta som läser tidningarna ser att vi behöver göra något men det är samtidigt lätt att man som enskild känner sig maktlös. Genom att jobba tillsammans hoppas vi att vi ska inspirera alla att ta ett eller flera steg i rätt riktning. Här kan vårt Östersjökort hjälpa till genom att öka medvetenheten, vilket alltid är första steget för att kunna förändra något.

5 Jubileumsåret har kommit nästan halvvägs. Vad har ni fått för reaktioner från kunderna till boken Sanningen om Ålandsbanken och har ni redan börjat samla in följande 100 berättelser?

Vi valde att skriva vår historik på ett annorlunda och mer lättillgängligt sätt. Genom att låta 100 berättelser berätta om vår historia hoppades vi att fler skulle vilja läsa boken än om den var skriven på ett mer traditionellt sätt, vilket ofta endast tilltalar de mest inbitna. Rektionerna från våra kunder har varit väldigt positiva och vi ser att det finns ett stort intresse för boken såväl på Åland som i Sverige och Finland. Ålandsbanken har en spännande berättelse och det bästa med den är att den bara börjat ...

ÅLANDSBANKEN

ÅLANDSBANKEN ABP

HUVUDKONTOR:

Nygatan 2, Mariehamn
Åland
Telefon + 358 204 29 011 (växel)
www.alandsbanken.fi

AFFÄRSOMRÅDET FINLAND

Direktör Anne-Maria Salenius
Telefon 020 429 3401
anne-maria.salenius@alandsbanken.fi

PRIVATE BANKING

Chef Private Banking Nina Laakkonen
020 429 3662
nina.laakkonen@alandsbanken.fi

PREMIUM BANKING

Chef Premium Banking Maarit Vesala
020 429 3601
maarit.vesala@alandsbanken.fi

BULEVARDEN

Bulevarden 3

TAMMERFORS

Hämeenkatu 4, våning 6

VASA

Hovrättsesplanaden 11

ÅBO

Hansakvarteret, Eriksgatan 17

PARGAS

Köpmansgatan 24

Innehållet i denna trycksak utgör allmän information och inte finansiell rådgivning till enskild person. Även om Ålandsbanken har strävat efter att verifiera informationen kan det inte garanteras att denna i alla avseenden är korrekt, fullständig eller rättvisande. Informationen tar inte hänsyn till enskild persons specifika ekonomiska eller skattemässiga situation. Finansiell rådgivning bör sökas från kvalificerad rådgivare innan någon konkret transaktion genomförs eller handling vidtas. Alla prognoser är förenade med osäkerhet och det faktiska utfallet kan bli ett annat än prognosen. Värdet på finansiella instrument kan variera och reduceras och för vissa även bli negativt. Ålandsbanken friskriver sig från ansvar för samtliga skador och förluster, såväl direkta som indirekta, som kan uppstå i anledning av informationen. Informationen är skyddad av upphovsrätt och får inte utan Ålandsbankens tillstånd kopieras, distribueras eller publiceras. Tvister i anledning av informationen ska prövas enligt finsk rätt av finsk domstol exklusivt.

Posti Green

ÖSTERSJÖPROJEKTET
ITÄMERIPROJEKTI
BALTICSEAPROJECT.ORG

"JAG HANDLAR FÖR ÖSTERSJÖNS BÄSTA"

Tuuli Petäjä-Sirén, tävlingsseglare

- Ålandsbankens Östersjökort är tillverkat av bionedbrytbart material
- Kortet med ett världsunikt index för miljöpåverkan, Åland Index
- Med hjälp av Östetsjökortet kan du följa miljöpåverkan av dina inköp

Är du intresserad av Östersjökortet? Vi berättar gärna mera för dig om Östersjökortet och hur du kan beställa det.
Du når oss per telefon, växel 0204 29 011* eller på www.balticseaproject.org

* Samtalsavgift 8,35 cent/samtal + 16,69 cent/minut (moms 24%). Samtalen spelas in.

ÅLANDSBANKEN